

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2.—
 za Nemčijo ocelotno . . . 28.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravl. prejemov mesečno . . 1.—80
Sobotna izdaja:
 za celo leto K 7.—
 za Nemčijo ocelotno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

Inserati:
 Enostolpna petstvarsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali uje prostor)
 za enkrat po 23 v
 za dva- in večkrat . . . 15.,
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
 Enostolpna petstvarsta po 40 vin.
 Izhaja vsak dan. Izv. om. št. 24.797, ograde 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.
 Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisni se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upraviško je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Avstrijski davčni načrti.

Pred vojno je znašal naš državni proračun nekaj nad 3 milijarde. Koncem leta 1914 smo samo za plačevanje obresti od državnih dolgov plačevali okoli 700 milijonov kron. Sedaj stojimo že dvajseti mesec v vojni. Ne vemo, koliko so se državni izdatki te čase zvišali. Šele po vojni bomo videli, kaj je vse vojna na raznih straneh porabila. Toliko je pa gotovo, da je dolgo-ve lažje delati, kakor pa plačevati. Avstrijsko ljudstvo je rado dalo državi, kar je potrebovala denarja za vojno. Tako bo tudi do konca vojne. Za vojno posojila pa je treba plačevati obresti. Svoje dohodke država lahko zviša na tri načine: zviša stare davke, vpelje nove davke ali pa monopole. Berimo, kaj pravi neoficijelni avstrijski finančni minister dr. Steinwender: Kako bomo obrestovali vojne dolge. Čas je že, da se s tem seznanimo in pripravimo. Nekaj se je že zgodilo. Zvišal se je davek na žgane, na novo so se uredile sodne, dedinske in zavarovalne pristojbine; vse skupaj prinese državi kakih 60 milijonov, kar znaša obresti za eno milijardo. To je malo. Čaka nas tedaj še skoro cela naloga. Ne vemo, koliko bodo znašali vojni stroški; pa če računamo po eno milijardo na mesec, gotovo zadenejo. Za dve leti 16 milijard in graven se stroški preskrbe in retabilitiranja. Računano po 6%, bi znašale obresti okoli 1200, amortizacija 400, na leto tedaj 1600 milijonov kron.

Državnih izdatkov se ne bo dalo krčiti, pač pa upa Steinwender, da bo primanjkljaj pri državnih izdatkih izginil popolnoma, pošta in brozav bi znala dati kakih 50 milijonov več, precej tudi tobak; vse skupaj koli 250 milijonov in proti takojšnji uvedbi menda ne bo ugovorov.

Storiti pa bomo morali večji, seveda ne ravno nedvomljiv, pa vendar dohodonosni korak, namreč do novih monopolov. Špirit in užgalice so že davno zrele za monopol, druge je vojna potisnila v ospredje: zavarovanje, žitno kupčijo, elektriko, petrolej, dušik in še nekaj drugih. Dobijo se fiskalisti, ki si izračunajo eno milijardo, pa še polovica zadeva na težke pomisleke. . . . Sicer pa bomo prav zadovoljni, če bomo mogli računati s 500 milijoni letnega dohoda.

Manj pa se da dobiti pri davkih na pristojbinah. V celem bomo zadovoljni, če nam davki in pristojbine prinesejo 250 milijonov. Do popolnega pokritja nam tedaj manjka še dosti in tako bomo po nemškem vzorcu iz ljudskega premoženja morali enkrat dati zelo znaten prispevek. Pri tem pa igra davek na vojne dobičke le podrejeno vlogo; vetrati moramo pri tem, da iz prirastka na premoženju, za kar se je porabi-

lo in izrabilo vojno, dobimo čim večji del nazaj za državo. Toda obilno previsokih dobičkov se bo skrilo in sicer tembolj, čim dalj bomo čakali. Neprimerno več bo prinesla splošna enkratna premoženjska davščina. Narodno premoženje Avstrije brez Ogrske lahko cenimo na 100 milijard in zmerna, primerno izvrševana davščina, ki najmanjših premoženj ne bi zadela, bi prinesla zelo znatno svoto.

Dobimo tedaj nove vrste davek po vzorcu zadnjega nemškega.

Zopet burna seja laške zbornice.

Curih, 8. marca. (Kor. ur.) V včerajšnji seji je rešila italijanska zbornica proračun naučnega ministrstva. Zbornica prične nato razpravljati o prošnji ministrskega predsednika Salandre, naj se razpravlja o predlogu Vigna glede na izboljšanje podpor rodbinam vojakov šele čez šest mesecev.

Turatti za mir.

Socialist Turatti opozarja, da ne stopa njegova stranka proti ministrstvu in ne preži stvarno na malenkosti in na zunanjosti in da jo zanima izprememba vlade le v toliko, da se pojasne cilji in pota. Njegova stranka zametava prej ko slej vojko in gleda na to, da stori vse, kar more dovesti do dostojnega miru, ne da se Italija oslabi. Glasovanja hoče, ker se le z njimi doseže, da parlament dela in da se ne poniža za šemo in karikature in da zadene vsakega odgovornost in ne takozvane zgodovinske fatalitete, ki naj nudi poznejše alibi bojazljivosti in še hujšim stvarjem. Vlada poizkuša zavlačevati razpravo in rešitev vprašanj, kar je simptomatično in simbolično za njeno celo bistvo in za njeno zadržanje. Vsak dan kompromitira hujše že itak težaven položaj. Napoveduje se, da namerava potovati v kratkem vlada v Pariz, da se morebiti vojska še poveča ali pa da polože temelje tistemu carinske-mu društvu četveropozoruma, ki bi dovedel do carinske vojske z osrednjima vesilama, ki bi pomenjala Italiji večjo nesrečo, kakor vojska s topovi. Teža socialisti ne morejo dopustiti. Vlada mora biti hvaležna, ker jo silijo socialisti, naj stopi na plan. Če vlada in zbornična večina tega noče, niso socialisti nikakor zadovoljni, da izvedejo z njimi samoumor.

Zagovornika Salandra.

Radikalec Pantano in reformist Bissolati izjavljata, da včeraj pač Salandra ni tako hudo mislil, kakor je grozil. Ministrstvu naj se ne gredi življenje. Umestno je pač, da se razpravlja o velikih gospodarskih, političnih in finančnih vprašanjih, torej tudi o predlogu Vigna.

Salandra grozi socialistom, pravi, da more le malo pristaviti besedam, ki sta jih govorila Pantano in Bissolati. Turattijeva izvajanja so tudi dostojna, a organi socialistične stranke v deželi ne postopajo tako, kakor bi morali, in delajo na to, da hujskajo narod proti vojski, kar mora seveda vlada preprečiti.

Socialisti prirede škandal.

Socialisti prekinajo govornika in kličejo: »Zdaj ne grozite več zbornici, marveč že strankam! Izlomite si zobe!»

Salandra ničesar ne prekliče.

Salandra nadaljuje: Gotova vprašanja, ki so zvezana z vojsko, se morajo nujno razpravljati. Če vlada z višjih razlogov ne pritruje, da se razpravlja o njih, tudi noče, da bi zavladala za to pobitost in da bi mislil narod, nekateri poslanci hočejo sicer narodu dobro, vlada pa ne. Včeraj je govoril popolnoma korektno, zbornice ni žalil, ni delal sile ne ustavi in ne poslovniku. Rekel je le, da je mogoče, če nastopijo posebne razmere, namerava vlada predlagati kroni, naj uporabi svoje predprave, kar vse ne omejuje jamstev in predpravic parlamenta. Na drugi stran ne more dopustiti, da se krati predprava krone.

Salandro zopet prekinajo burni medklci.

Socialisti kličejo: »Se-li ne sramuje republikan Barzilai, da ostane ob ministrski mizi in da krepki take nazadnjaške teorije? Razpustite zbornico, vi papirni diktatorji, v kosce vas razsekamo!»

Salandra s povzdignjenim glasom: V ostalem ne preklčem nič od tega, kar sem rekel.

Tudi Giolitanci se razburjajo.

Pristaši Giolitija, Tedesco, Bertolini, Schanzer, Faelli in drugi se razburijo in kličejo Salandri: »To je preveč! Niti v dumi se ne govori tako! In Vi, Salandra, ste toliko drzni, da nazivate druge diktatorje?« Velikanski ropot. Minister Barzilai mirno sedi.

Salandra

zopet vstane in smehlja pravi: »Prosim, gospodje, naj se pomirijo« (poslanec Tedesco kliče: Molčali smo dve leti!) in naj se vzdrže oportunističnega ogorčenja. Vlada namerava pospešiti razpravo o nekaterih gospodarskih vprašanjih glede na eno ali drugo stavljeno vprašanje. Gospodarski minister je zadovoljen in tudi zunanji minister pripravljen, da pojasni, kar dopušča zdaj mednarodni položaj. Prosim, naj se odkloni predlog Vigna.

Pred glasovanjem so govorili še Giolititi, Schanzer in Alessio. Ugovarjali so,

ker se zatirajo pravice zbornice, a naglašali, da iz domoljubja glasujejo tako, kakor želi vlada. Ob glasovanju je bil odklonjen predlog Vigna z 287 proti 25 glasovom.

Gospodarske vesti.

Iz Argentine, kot sodijo, bodo mogli letos izvoziti le krog 2½ milijona stotov koruze. Lansko leto so je izvozili 4¼ milijona, predlanskim 5¼. Leta 1911/12. pa se je morala koroza vsled slabe letine celo uvažati iz Združenih držav severne Amerike.

V Rumunijo je bilo po žito poslanih kakih 8000 praznih vagonov. Od teh se je že 6000 napolnjenih vrnilo. Donava vsled deževja in sneženja zadnjih dni svojo plovnost dobro ohranjuje in promet po njej je zelo živahen. V Braili se žitom cene niso kaj dvignile. Le stara koroza je dosegla ceno 21.50 levov in fižol 32.5 za kvintal. V Budimpešti je došlo pretečeni teden krog 131.610 ton žita (lansko leto ob tem času pa 7090 ton). Izvozilo se ga je drugam odtod 14.375 ton. Torej je tam žitni promet dvignila kupčija z Rumunijo.

Čitali smo, da je nek avstro-ogrski in nemški konzorcij nakupil v Rumuniji večje količine ječmena. Došlo ga bo krog 3000 vagonov. Pivovarne se nadejajo, da dobo vsega in si ga porazdele med seboj procentualno (6 odstotkov) po svojih potrebah. Če se bo to zgodilo, tedaj bodo lahko krog 2 milijona hektov piva več producirale, kar bi državi, deželam in mestom krog 12 milijonov kron več doneslo na vžitini. Sicer pa pravijo, da je ječmena preostala pivovarjam v Nemčiji krog 500 vagonov, ki bi ga tudi lahko avstrijskim pivovarjem oddali. No, če bo to res, tedaj si bomo poleti včasih še tudi čez popoldne z pivom vročino in sušo v grlu preganjali. V časopisih je čitati, da se je osnoval konzorcij raznih ogrskih, avstrijskih in bosenskih bank, ki bo v Srbiji kupil vse zaloge suhih češpelj in sliv. Nakup se bo vršil v smislu tozadevne pogodbe imenom in na račun vojaške gubernije istotam. Le-ta bo dve tretjine nakupljene količine obrnila za vojaške namene in tudi ostala tretjina ji bo v to svrhu v prvi vrsti na razpolago. Le to, kar bo ostalo, bode smel konzorcij izvažati in drugim prodati.

Centrala za špirit plačuje od 4. marca naprej kupcem za zunanji uvoz in zaplenjeni špirit le po ceni, kot ga sama naprej prodaja, ne oziraje se na to, bo li kdo vsled tega pri tem kaj zgubil. — Na Ogrskem so cene špiritu zopet dvignili, in sicer za 30 vin. za hektolitergrad. Rafinerije ga smejo prodajati največ po 4 K, su-

LISTEK.

Pri Sv. Luciji na mostu.

Semnjski na Mostu so bili včasih na Tolminskem zelo znani. Bilo jih je več na leto in vsi so bili dobro obiskovani. Od blizu in daleč so priomali skupaj naši hribovci, in po »placu« je bilo tako vrvenje in drvenje kakor na sv. Andreja dan v Gorici. Trgovci od vseh vetrov so postavili svoje »štante« po trgu, razni kramarji so na vse grlo kričaje vsiljevali svojo raznovrstno kramo, in še goriški »Triak-traka« ni manjkala. Spominjam se iz svojih otroških let, kako je še moj pokojni oče voziral svojo kramo na semnje k Sveti Luciji in imel svoj »štant« na »placu«. Vuga in Mikuž in drugi krčmarji so ob takih dneh delali dobre kupčije in služili težke goldinarje, ker sejmari se že po stari navadi nikdar ne izogibajo gostilni.

Pa je prišla železna cesta v našo patriarhalno baško dolino. Kakor marsikaj, so s tem tudi mostarski semnji izgubili svoj nekdanji pomen. Vse življenje v naših hribih je postajalo drugačno. Včasih je bilo mnogo starih ljudi, ki še niso videli Gorice,

sedaj ga že skoro ni paglavca, ki bi ne bil nikdar doli. Mnogo dobrega je prinesla železnica, a tudi mnogo slabega. Preprostost, pristnost, iskrenost, nepokvarjenost in skromnost dobrih starih časov se je umaknila vsedrugečnemu novemu svetu. Škoda. Včasih je bilo vendar vse lepše, vse bolj domače in vse bolj zadovoljno, čeravno so ljudje morali nositi le prtenice in jesti večinoma krompir v obličah.

Ze dolgo nisem bil na Mostu, odkar izliva Lah svojo onemoglo jezo na naše prijazne kraje ob Soči. Večkrat sem že mislil, da bi bilo zanimivo pogledati v Sv. Lucijo, pa nikdar ni našla prilika. Bil sem radoveden, če je glavni kraj naše grape res tako hudo trpel, kakor so mi pravili po Gorici. Da Lahi Sveti Luciji ne prizanašajo, o tem sem bil uverjen. Ze iz srda ne, kajti že prevelike žrtve so že imeli, da bi vdrl čez kozmeriško višino in zasedli ključ dveh dolin — Sveto Lucijo. Pa ta »trnjeva roža« je ostala vedno samo cilj njihovega odreševalnega hrepenenja, sicer cilj, ki jim je blizu, a kjub temu nedosegljiv.

Pa se mi je vendar le ponudila prilika za sprehod v sestrsko Sveto Lucijo.

Skoro vsako leto sem kdaj šel pogledat eden ali drugi mostarski se-

menj, če sem bil kot študent doma na počitnicah. Na semnju Sv. Valentina dne 14. februarja pa še nikdar nisem bil, ker ob tem času me nikoli ni videla baška grapa v svoji sredi, kajti v februarju nisem bil nikdar toliko prost, da bi mi bili pustili iz goriške »ščur-karije« domov.

No, letos, v vojni, ko bi bil najmanj mislil, se je zgodilo, da me je pot zanesla baš na Valentinov dan, svoječasni mostarski semenj, v Sveto Lucijo.

Prišlo pa je to tako-le:

V nedeljo 13. februarja so zagrebeli v Podmelcu nepozabnega mostarskega župnika Fabjana. Tiste dni sem bil slučajno v domačih krajih. Podmelški kaplan g. Podbršček je imel naslednji dan opravek in mašo na Mostu, pa me je pregovoril, da sem šel z njim. Jaz sem bil zadovoljen, da bom enkrat videl Sveto Lucijo, g. kaplan tudi, da ne bo hodil sam. »Bo saj eden drugemu pomagal, če bo kdo kaj vlovil.«

In tako sva šla na Valentinov dan. Krasno zimsko jutro. Zeblo je naju v prste, ko sva korakala iz Melc doli proti Klavžam in dalje po gladki beli cesti tja dol proti Bači.

Tu pa tam kak jezdec, kak vojak pešec, kak voz, kak avto, drugače nobene žive duše na cesti. Civilista no-

benega. Vidi se, da je vojska. Kako vse drugače je bilo v mirnih časih tega jutra na tej cesti. Koliko ljudi je v prazničnih oblekah in veselih obrazov hitelo na semenj. Posebno mladi pari so imeli ta dan svoj praznik. Sv. Valentin pri Sv. Luciji je bil vedno šumen in živ. Vse veselo, vse židane volje, pustna razposajenost povsod. Pri Mikužu so žagali Žagarji same poskočne, pri Vugu je Čičev iz Tolmina nategoval svojo harmoniko, povsod godba, povsod ples in pustno veselje.

Letos se pa nobeden še spomni ne, da je pust, da je sv. Valentin!

G. kaplan se mi je zdel, kakor da ga nekaj skrbi in tare. Najbrže si je mislil, da ta najina pot ni preveč varna. Jaz, ki sem se čutil in štel za bolj izkušenega v teh rečeh, sem mu pa skušal dati malo več korajže. Pa se ga je lotil celo humor. »Ali ste že napravili testament, kajti danes greva kakor v mesnico?« — »Žal, da mi ga ni treba delati, ker svojih dolgov ne maram voliti nobenemu, ker vem, da bi se vsakdo lepo zahvalil za tako dedščino.«

V Bači že nama je prišel naproti g. Kerševani, dober znanec in rojak pokojnega Fabjana. Spoznali smo se bili prejšnji dan pri pogrebu, in tedaj nama je obljubil, da naju počaka v

rovega pa po 3 K 90 v. Vlada je tudi z novo odredbo ves špirit, ki se nahaja v prostih skladiščih, tovarnah in onega, ki je podvržen vžitinskemu davku, zaplenila za javne namene. Slično so ukrenili, kot smo čitali, v Nemčiji. — V Nemčiji so lansko leto pridelali krog 1079½ milijona kv. krompirja, torej za 168 milijonov več kot leta 1914. in le 2½ milijona manj kot leta 1913. V to svrhu so namreč lansko leto porabili 186.318 hektarov zemlje.

V Berlinu stanejo domača in tuja jajca boljše vrste 11:80 do 12:80 mark po šak, slabše pa so za 2 marki cenejša.

Novi nemški uspehi pri Verdunu. 4000 Francozov ujetih.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 8. marca. Veliki glavni stan: Pozno zvečer so izvedli Francozi protinapad na postojanko, ki smo jo priporili nazaj vzhodno od sela Maison de Champagne. Na zahodnem krilu se še bojujejo z ročnimi granatami. Sicer smo odbili gladko napad.

Na levem bregu Moze smo, da izboljšamo stik s svojimi naprej potisnjenimi novimi črtami desno od brega proti južnemu pobočju Cote de Talou, pobočja Pfeffer in Douaumontu, napadli postojanko sovražnika na obeh straneh potoka Forges pod Bethincourtom v širini 6 in v globini nad 3 kilometre.

V naši roki sta vasi Forges in Regnieville, višina gozdov Raben in mali Cumières. Krvavo smo odbili protinapade Francozov in proti južnim robovom teh gozdov. Velik del posadk vzetih postojank je mrtvih, neranjen ostanek 58 častnikov in 3277 mož smo ujeli. Poleg tega smo zaplenili 10 topov in veliko drugega bojnega materiala.

Na planoti Woewre smo vrgli sovražnika tudi iz zadnjih hiš Fresnesa. Število ujetnikov se je pomnožilo tam na 11 častnikov in nad 700 mož. Zaplenili smo nekaj strojníc.

Naše letalno brodovje je metalo bombe v kraje zahodno od Verduna, kjer so nastanjene sovražne čete.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francoško uradno poročilo.

Pariz, 7. marca. (K. u.) Zahodno od Moze so mogli Nemci s pomočjo ljutega obstreljevanja v okolici Regnieville prodreti in napredovati ob železniški črti. Z zelo ljutim napadom, ki so ga izvedli isti trenutek na višino 265, so se iste polastili.

V odseku Fresnes smo se umaknili do vznožja Cotes Lorraines.

Pariz, 7. marca. (K. u.) Ob 11. uri ponoči. V Argonih so sestrelili naši obrambni topovi pri Avocourt neko nemško letalo. ki je padlo v naše črte. Ujeli smo oba letalca, ki sta ranjena.

Zahodno od Moze med Bethincourt in Moze je pomnožil sovražnik podnevi podjetja svoje pehote. Njegove napade smo odbili iz vseh v odseku Krähenwald, kjer se je mogel sovražnik ustaliti.

Nemci so vdrlí vzhodno od Moze v gozdu pri Hardaumontu v neko utrdbo, iz katere smo jih takoj vrgli s protinapadi.

Na planoti Woewre je zasedel sovražnik vas Fresnes po kratkem boju, ki mu je povzročil izdatne izgube.

× × ×

Po zemlji riti je dobro. Marsikdo obogati. Avstrijska premogokopna družba je skazala čistega dobička za l. 1915. 8 milijonov 626.126 K, torej blizu 3 milijone več kot v predlanskem letu. Alpinska »Montangesellschaft« pa celo 21.032.655 K, to je 10½ več kot leta 1914.

Vse drugače pa se godi dunajskemu mestu, ki si bo moralo krog 100 milijonov novega posojila najeti v svrhu aprovizacije. V kratkem se bodo o tem posvetovali in sklepali.

Bitka pri Verdunu je po večdnevni izredno trdovratni boji prinesla Nemcem na zahodnem bregu Moze za nadaljni razvoj bojev odločilen uspeh. Med Forgesom in Mozo so nemške čete osvojile francoske postojanke in potisnile njih črte proti jugu skoro na enako višino s fronto na vzhodnem bregu Moze. Ne glede na materialni in moralni pomen nemškega uspeha je efekt priborene zmage treba iskati najprej v znatni utrditvi fronte vzhodno od Moze, v možnosti, da sedaj spravijo bližje tudi proti severozahodni fronti trdnjave težko artiljerijo in da tedaj tudi ta del utrdb uspešno obstreljujejo.

Francoško vojno ministrstvo o verdunski bitki.

Dunaj. »Agence Havas« objavlja pregled o bitki pri Verdunu s 3. t. m., ki so ga izdelali v francoskem vojnem ministertvu. Izvaja: Verdunska bitka se je zopet pričela. Drugi del ljutih nemških naporov proti nam se je pričel z ofenzivo, ki so jo pripravljali cele tri mesece.

Kriti z napadi, ki naj bi odvrnili pozornost, so nakopičili Nemci čete in strelivo pri Verdunu. Meseca decembra so pripeljali iz Srbije večino težkih topov, da, kakor se trdi, tudi večino prej na ruski bojni črti uporabljenih težkih topov: avstrijske 30.5 in 42 cm možnarje. Iz Srbije so pripeljali eno divizijo, ki so se ji pridružili 4 in pol zbori najboljših čet, s katerimi razpolaga še Nemčija in te so ojačali se z dvema armadnima zboroma. Kakor vse kaže, si je izbral cesarjev generalni štab verdunsko okolico zaradi gozdov, ki niso ugodni poizvedbam letalcev. Te priprave pa nam le niso ostale popolnoma prikriti, dasi pač nismo mogli pregledati njih popolne važnosti.

»Agence Havas« o bojih pri Verdunu.

Pariz. (K. u.) »Agence Havas« poroča: Sovražnik kaže še vedno na levem bregu Moze trdno voljo, da prodre naše črte. Danes, 7. sušca, divjajo njegovi težki topovi. Podvojili so se boji njegove pehote med Bethincourt in Mozo v velikem kolektu reke severno od Verduna. Sploh je cela okolica ugodna nemškemu poizkusom, ker narasla reka, ki poplavlja mestoma do 1000 metrov dolino, onemogočuje uporabo ceste. To je povzročilo, da smo morali popustiti vas Forges in ponoči tudi višino 265, da se trdno utrdimo v obrambi ugodnih postojank pri Mort Homme, ki se še vedno upira najljutejšim navalom.

Sovražnik je poizkusil vzhodno od Moze po silovitem boju s topovi presenetljiv napad na naše postojanke pri gozdu Hardaumont. a ni uspel.

jih je tolažil, učil, bodril, da vstrajajo in ne obupajo sredi smrti in vojnih grozot.

Črna plašča ni bilo pri rokah, zato je bila bela maša. Vse eno. Bog ne gleda na formalnosti in na barvo, in dobri ljudje so vseeno ravno tako goreče s hvaležnostjo in ljubeznijo molili za pokoj nepozabnega pastirja.

Bzz — — —, brzz — — —, pumf, pumf! Zažvižgalo je rezko parkrat med mašo, par granat je rezalo zrak nekje nad nami in se razpočilo nekje ne daleč. A ti ljudje, vajeni takih reči kakor stari vojaki, se niso niti ozrli. Le par otrok in deklet pri vходу se je nemirno zganilo, pa le za hip, potem pa so zopet stali vsi mirni, nepremični, kakor da se ni zgodilo ničesar.

»Še pet očenašev za pokojnega župnika — — — in služba božja je bila končana.

Ljudje so se razšli, le nekaj žensk je še vedno klečalo in molilo pred oltarjem. Z g. kaplanom in Kerševanom pa smo krenili k »Pušarju«.

Prijazni gosp. Munih nas je gostoljubno sprejel, in dobra njegova gospa nam je prijazno postregla. Proti meni je imela še preveč prijaznosti, kajti moja črna kavo je preveč požegnala s hruščcem. Bil sem hud, pa bolj le navidezno, da ne bi me imeli za prevelikega prijatelja tega hribovskega običaja. Pravzaprav je bil vsega kriv g. kaplan, ki je skrivaj namignil gospej, naj mi le krepko požegna kofe —

Na planoti Woewre je sledil ognju topov, ki se je pričel pred več dnevi v odseku Fresnes ne daleč od Eparges, tekoma dne močan napad pehote, ki je dovolil sovržniku, da je vdrl za ceno morilnih žrtev v vas. Pozornost bitke pa ostane osredotočena na levi breg Moze in na kot Moze severno od Verduna, kjer, o čemer se ne dvomi, nastopijo Nemci z najsrajnejšimi napori, ki jih bodo znali uničiti naši brani telji, kakor so uničili prejšnje.

Nemci porazili najbolj izbrane francoske čete.

Amsterdam, 8. marca. Listi iz Le Havre povdarjajo, da so Nemci severno od Verduna porazili najbolj izbrane francoske čete. Štirje bretonski polki so podlegli nemškemu naskoku.

Pri Verdunu se odloči usoda Evrope.

Begn. (K. u.) Herve opozarja v »La Victoire« v članku pod napisom »Verdun za vsako ceno«, na največjo previdnost. Ostro graja časopisje, ki znižuje važnost Verduna, češ, da trdnjave več ne obstajajo. Izguba Verduna bi pomenila moralno katastrofo največje dalekosežnosti. Sklep je, kdor ne vidi, da gre pri Verdunu zdaj za zgodovino Francije in Evrope.

Francozi v skrbih.

Genf, 7. marca. Herve izvaja v listu »Victoire«: Resni pariški politiki že 5 dni niso zatisnili nobenega očesa, ker je bila nevarnost pri Verdunu veliko večja, kakor je priznavalo višje poveljstvo. Jasno je bilo, Franciji bi bil grozil drugi Friedland, če bi bili osvojili Nemci mostove čez Mozo pri Verdunu, ker bi bili izgubili vse čete na desnem bregu reke. Nevarnost se je sicer zmanjšala, a jutri lahko zopet nastane. General Vertaux je izjavil, če ostane planota Douaumont trajno Nemcem, je uničenje Verduna gotova stvar. Še hušje bi pa bilo, če izgube Francozi mostove čez Mozo, ker bi bile tako prekinjene zveze med armadami na obeh bregovih Moze.

Bitka pri Verdunu in sodba Švicarjev.

Curih. Vojaški sodrudnik curiške »Morgenzeitung« izvaja 5. t. m.: Nepristranski opazovalec je dolžan, da mora posebno naglašati, nemškemu vojnemu vodstvu pred Verdunom ni šlo v nobenih okoliščinah za to, da poizkusi prodreti, ker trdnjavska ograja pri Verdunu ni nobena slaba točka francoske skupne bojne črte, marveč ena najtrdnjših. Na francoski bojni črti se nahaja za prodralne poizkuse veliko slabših mest, a če pade Verdun, se mora zrušiti celo desno krilo francoske armade. Prvo dejanje bitke pri Verdunu se je odločilo brezpogojno nemškemu orožju v korist.

Francozi izgubili pri Verdunu 65.000 mož.

Curih. Objektivno cenijo francoske izgube do včetega 3. t. m. pri Verdunu na okroglo 65.000 mož.

Francozi vpokličejo letnik 1918 pod orožje.

Genf. Vojni minister Gallieni je pozval pod orožje z oktobrom letnik 1918. V inozemstvu je že zdaj prepovedano potovati osebam letnika 1918.

90 bomb vrženih na Angleško.

London. (K. u.) Vojni urad javlja: Sovražni zrakoplovi so vrgli ob napadu ponoči od 5. na 6. t. m. 90 bomb. Ubityh je 13 oseb.

a odkrito rečeno, prav nič nisem bil jezen nanj radi te zlobnosti.

Jaz sem imel še eno težko nalogo. Prejšnji dan sem bil obljubil prijatelju I., da bom njegovim doma prigarjal, naj se vendar odločijo zapustiti v teh nevarnostih tako nevarni dom. Težka naloga. Če sam sin ni mogel ničesar opraviti, kako naj jaz kaj dosežem! Pa obljuba dela dolg — zato moram držati besedo in poskušati, kakor bom znal in vedel, čeravno sem bil že vnaprej gotov svojega neuspeha. Težko je bilo začeti.

»Čujte, gosp. Munih, res se čudim, kako morete biti tako drzni, da držite tu svojo glavo na prodaj: Hiša, trgovina, gostilna, ves lepi zaslužek, vse ni nič proti nevarnostim, ki prežé vedno na vas. Dovolj časa že vstrajate, osem mesecev, ste že več kot zaslužili, da grste malo na varno, kjer boste vsaj v miru spali. Poglejte Sveto Lucijo, kaka je; kakor so v druge hiše padle granate, tako lahko enkrat poči kaj tudi v vašo, zato odnesite glavo, dokler jo imate še ceho! Glejte, da se ne boste kesali — prepozno. Naj vas zgane grozna usoda ubogega župnika, imejte vendar pamet, ubogajte, pojdite od tod, vi, ko to morete!«

A g. Munih je poslušal in poslušal ter se lahko smehljaj, tako da sem vedel, da ga ne zganem. »Kaj bom zapuščal dom, šel bogvekam? Najhujše smo pač že prestali, upati smemo, da se v kratkem vse obrne na boljše. In kako naj vse pustim tu, hišo, blago,

Angleška plení pošto.

Berlin, 7. marca. Newyorški zasebni dopisnik Wolffovega urada poroča:

Neka washingtonska brzojavka pravi, da Angleška v svojem odgovoru radi zaplenitve poštnih vreč še vedno vztraja na stališču, da ima pravico nad pošto, ki se vozi v njenih vodah. Amerika bo to zanimala.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 8. marca. Uradno:

Mirno!

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 6. marca. (K. u.) Na celi bojni črti nobenih dogodkov, ki bi bili posebno važni.

Moč laške armade.

Lugano, 8. marca. V laški zbornici je izjavil vojni minister, da so podpore družinam vpoklicanih narasle mesečno na 43 milijonov lir, kar odgovarja znesku po 90 centezimov dnevno na vsakega vpoklicanega vojaka. Potemtakem ima Italija okoli 1.600.000 mož pod orožjem.

Laško vojno posojilo.

Rim. (K. u.) Uradno se javlja, da je doslej vojno posojilo 2938 milijonov lir. Na zakladne zadolžnice in na lansko vojno posojilo odpade le 652 milijonov lir.

Laški kralj zopet v Rimu.

Rim, 8. marca. (K. u.) Kralj se je pripeljal v Rim in se je takoj posvetoval s Salandrom, Sonninom in z vojnim ministrom Zupellijem.

Posvet z laškimi kraljem.

Lugano. »Corriere della Sera« poroča, da so se dne 6. t. m. posvetovali kralj, Salandra, Sonnino in Zuppeli v vili Savoya, a ministrski svet ni zboroval.

Zmešnjava v italijanski zbornici.

Curih, 9. marca. (K. u.) Vsa poročila o predčerašnji seji italijanske zbornice soglašajo, da vlada med strankami in v razmerju strank nasproti vladi velika zmešnjava. Malo število glasov proti predlogu vlade pojasni, ker je bilo navzočih le 13 socialistov. Med ostalimi 12 poslanci, ki so glasovali proti vladi, so bili 4 reformisti, 1 republikanec in 3 katoličani. Vihar sta pomirjevala bivša ministra Oselli in Luzatti, ker nista hotela podpirati Salandrovo stremljenje na svoj odstop, in ki sta pregovorila veliko poslancev, da so glasovali za vlado, dasi jo obsojajo. Časopisje intervencionističnih skupin, na primer »Secolo«, izvaja, da so podpirali radikale in reformiste napore Salandri v korist iz domoljubnih razlogov. Po včerašnji seji, nihče ni namreč pritrjeval ministertvu, pa postaja slika vedno bolj podobna dejstvu, da podpira zbornica ministertvo tako, kakor podpira vrv obešenca, da, Giolittijevi pristaši so, da ohranijo ministertvo, nastavili drugo zanjko. Obžalovati se le mora, ker pričena ta vrv opasovati tudi radikale in reformiste in vse tiste, ki so se zavzemali majnika za vojsko.

Bači ob osmih zjutraj. In res — bil je vojaško točen.

V treh smo stopali po stari cesti iz Bače proti našemu cilju. Vse mirno. Le par puškinih strelav nekje gori v hribu. Še bolje, da je mir, čeravno bi bilo zanimivo slišati malo brenčanja po zraku. Jaz sicer nisem imel strahu, ker sem vajen takih »špasov« iz Gorice, g. Kerševani še manj, ker živi vedno pod granatami, le za g. kaplana nisem bil gotov, ker jih od blizu nikdar še ni poskušal.

Ogledovali smo luknje v cesti in ob straneh, ki so jih izkopale granate, in tako prišli brez zaprek, brez strahu lepo v miru do svetolucijske cerkve.

In potem je imel g. kaplan mašo. Pa ne v cerkvi. Že pokojni župnik je moral kaplanijo prirediti za kapelo. Notranjščino cerkve je ena sama granata vso razmetala in poškodovala.

Tako sem bil enkrat pri sveti maši na Mostu, kjer je pokojni Fabjan tolikrat maševal pod granatami.

Čudil sem se, odkod se je vzelo toliko ljudi, da je bil ves prostor poln. V Sveti Luciji sam je komaj 40 domačinov, a mnogo jih je v sosednih krajih duhovnije, in od povsod so prišli, kljub nevarnostim in raznim sitnostim.

Kakor vse, se mi je zdela tudi »cerkev« nekaj zanimivega, posebnega. Hodnik v pritličju — glavna ladja, obe sobi na desni, kakor dve stranski kapeli. To je bila božja hiša Fabjanova, kjer je zbiral svoje Mostarje, kjer

vse. S seboj ne morem vzeti; če gremo proč le za nekaj časa, dobim pri vrnitvi vse odnešeno, poškodovano, razbito. Sicer pa tudi zdaj ni take sile, ni take nevarnosti. Bo že Bog nas varval.

Izgubil sem vso korajžo, pa poskusil svojo srečo pri gospej in govoril, govoril: »Pa če ne že zaradi drugega, vsaj zaradi vaših sinov ubogajte, saj veste, kako trpe zaradi samih skrbí, da se Vam kaj ne zgodi — — —«. Pa tudi gospa se je le smejala in smejala, prav tako kot gospodar.

Tudi gospodični hčerki sem prigarjal, pa zavrnila me je z istimi protirazlogi kakor oče.

Vse zaman. Teh ljudi ne pregovorim, kakor jih niso pregovorile in. prepričale neštete granate, ki so že padle v Sv. Lucijo, kakor jih ne prepričajo razvaline in podrtine, ki jih vsak dan gledajo, in vse žrtve in nevarnosti. Vse so se že preveč živile. Pogumni do skrajnosti! Pretresla jih je smrt župnika, a ne preplašila. S pretrdnimi vezmi so navezani na ta svoj dom, na to rodno grudo, na vse plodove svojega dolgotrajnega truda, preveč visé na vsem, da bi se mogli odtrgati in iti proč. Bog jih čuvaj te dobre in poštene ljudi, ker sami se ne znajo dovolj čuvati!

Posloviili smo se od Munihih. G. Kerševani pa nama je malo razkazal Sveto Lucijo.

Cerkev je od zunaj še precej cela. Pod zvonikom kaže zid malo rano. Tam je zadela konica 28 cm granate,

Živahna agitacija laških socialistov proti vojski.

Lugano, 8. marca. Cenzurirano laško časopisje ničesar ne poroča o zadržanju socialistov. Samo po ovinkih pridejo poročila v inozemstvo. Tako je imel nek sem došli uradnik na rdečem papirju tiskan oklic, ki z ozirom na avstrijski letalski napad opozarja milansko delavstvo, da novih bojev vojske ne bo povzročil avstrijski barbarizem, marveč barbarstvo iredentizma. Kdorkoli je že prišel vojsko, koristi Italije niso bile nikdar dotaknjene. Samoljubni veliki kapital je najel vlado, da pokolje na tisoče proletarcev. Vojaški uspeh v tej vojski izvojevati, se Italiji ne bo posrečilo. Italija ima že doslej strašne izgube. Vojska uničuje Italijo finančno in gospodarsko. Vlada se je izkazala za nevredno, da zavzema svoje častno mesto in od parlamenta tudi ni ničesar pričakovati, kajti poslanci niso prav nič boljši kot vlada. Ljudstvo samo mora nastopiti, da si pribori mir. Spoznaj italijanski proletarijat, da ti ni ljudstvo Avstrije, marveč italijanski velekapital potisnil orožje v roke. Moč leži v množici in množica si mora sama določiti svojo usodo. Vojno posojilo podpisavati je greh, kajti s tem se pomaga nadaljevati grešno morijo človeštva. Ti in podobni revolucionarni pozivi se čitajo na omenjenem rdečem letaku, katerega so v veliki množini razdelili med ljudstvo. Nezadovoljnost z vlado in armadnimi dobavitelji je velika.

»Prigionieri irredenti.«

»Pol. Korr.« piše od italijanske meje: Italijansko časopisje se je zopet začelo živahno pečati z avstrijskimi vojnimi ujetniki laške narodnosti v Rusiji. Pred vojno so Italijani rekli, da se da te ujetnike odrešiti kar kratkim potom: Rusija jih izroči Italiji. Pred Salandrovim izdajstvom so v Rusiji menda res mislili na to, ruski poslanik v Rimu jih je ponudil Italiji. Toda po pristopu Italije ap Rusija tega ni več hotela, češ da bi bil prevoz preveč težaven. Pa tudi v Italiji se je hrepenenje po »Prigionieri irredenti« zelo ohladilo. Prvotno so šteli na 20.000 mož, kasneje so pa zaničljivo izjavljali, da se gre le za 1100 mož. Italijani so tudi rekli, da bi ti laški ujetniki prišli v Italijo kot avstrijski vojuni. Oficijski »Giornale d' Italia« hoče oživeti zanimanje znova in prinaša oklic, naj se zbira knjige za ujetnike. Ni še jasno, ali še mislijo na to, da dobijo ujetnike v Italijo.

Papežovo pismo in Italija.

Pariz, 8. marca. Kakor poroča »Temps«, je papežovo pismo na kardinala vikarja Pompilija v Italiji povzročilo veliko začudenje. Kdor dela za takojšen mir, ta pripravlja zaveznikom in v prvi vrsti Italiji prav nesrečen konec. Papež vidi samo grozote in grozote in to zna narodu in celo vojakom vzeti vso moralno. Posebno jih jezi papežev poziv materam, ženam in sestram vojakov, in to tem bolj, ker »Osservatore Romano« v isti številki ostro napada nacjonaliste in intervencionaliste.

ki na srečo ni eksplodirala, sicer bi bil šel gotovo lepi zvonik. V notranjosti hudo razdejanje, delo ene same granate. En stranski oltar ves zrušen, glavni zelo razdejan, orgle pokvarjene, okna razbita, po vsej cerkvi sledovi razdejanja.

Šli smo v župnišče. V veži se pozna na tleh sled granate, ki je razmesarila župnika. Stal je tedaj v veži baš pred vratni sobe na levi. Od zgoraj dol je vdarila v prvo sobo na levi, eksplodirala, in drobci so preluknjali vrata ter zadeli župnika. Da je stal le za en meter naprej ali nazaj od vrat, pa bi bil ušel smrti. Bila je pač volja božja tako. Sicer ni bila ona granata prva, že prej jih je bilo par obiskalo župnišče.

Ono veliko granato, ki je priletela v cerkev, ne da bi se razletela, nama je pokazal g. Kerševani. To je cela pošast. Fabjan jo je hranil, da jo dá pozneje vzditi v cerkev za spomin.

Šli smo malo okoli. Povsod razdejanje. Ta ali ona hiša se ti zdi od spredelej nepoškodovana, če pa jo vidiš od zadaj, vidiš vse zrušeno. Nekatere hiše so popolna razvalina, kakor Božičeva. Lepa poslopja okoli trga, Vugova, Mikuževa, Kovačičeva hiša so postale žrtve granat in so vse več ali manj poškodovane.

Obiskali smo dobrega znanca gospoda orožniškega postajevodjo, stražmojstra Tropa. Čudil sem se mu, da vedno vstaja v isti hiši, kjer je imel že v miru svoj urad. Smehljaj se je, kakor da ni nevarno. Pogumnan mož na svojem mestu, ki zasluži hrabrostno odlikovanje, katero mu diči prsa. Obžaloval je, da je moral to zadeti gospoda župnika baš v dneh, ko je njegovo odlikovanje že na potu. Podražil je gospoda kaplana, da sedaj mora on

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 8. marca. Uradno se razglša: Na bojni črti armade generalnega polkovnika nadvojvoda Jožefa Ferdinanda so se tudi včeraj od časa do časa živahneje bojevali.

Sicer nobenih posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 8. marca. Veliki glavni stan: Odbili smo na več mestih bojne črte ruske delne napade. Naši letalci so napadli z dobrim uspehom železniško progo Ljahoviči, južnovzhodno od Baranoviči-Luminec, kjer se je opazoval močan železniški promet.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 6. marca. Uradno: V odseku Rige ob jezeru Babit je naša artiljerija porušila dele sovražnih jarkov. Vzhodno od Friedrichstadta smo tudi opazovali dobro učinkovanje artiljerije proti nemškim delavskim oddelkom. Pri Jakobovu je naša artiljerija razkropila nemško pehotno kolono. Nemške patrulje, ki so došle do naših postojank med Oldewneizo, Susajom in malim Susajom, zahodno od Liwenhofa, je naš pehotni ogenj preprodil. Pri Illukstu se nadaljuje boj za posest razstreljene vdrine.

V BESARABIJI IN OB DNJESTRU.

Vojni poročevalci poročajo 7. t. mes. iz vojnega tiskovnega stana: Koliko resnice je na bajki ruske ofenzive v Besarabiji in ob Dnjestru, ki jo širijo uradna poročila ruskega vojnega vodstva z vztrajno trdovitostjo, so se prepričali vojni poročevalci, ki so se vrnili danes iz teh odsekov bojne črte.

V BUKOVINI

je že več tednov popolnoma mirno. Čete med odmorom popravljajo in izpopolnjujejo svoje postojanke, ki so trpele vsled ruskega topniškega ognja v novoletni bitki. Za bojno črto je nastalo celo industrijsko mesto, kjer se pripravlja stavbni material. Ruski topovi so večkrat zadnje tedne popolnoma molčali, mogoče zato, ker leži sneg do 3 metre visoko, kar seveda otežkoči vsako akcijo in ker onemogočuje gosta megla uspešno streljanje s topovi. Letalcev je videti zdaj večkrat, ko prej, a škode ne povzročajo skoraj nobene. Rusi razpolagajo zadnje čase z mnogimi francoskimi letali, s francoskimi piloti in tudi s francoskimi opazovalci, ki so marljivejši in se večkrat prikažejo, kakor so se prej ruski letalni častniki.

NA BOJNI ČRTI OB DNJESTRU

je tudi mirno. Naši strelski jarki tvorijo neprekinjeno verigo na desnem bregu Dnjestra. Na eni sami točki, ob mostišču pri Ušječku, so napadali Rusi ponoči in podnevi to trdnjavsko utrjeno našo prednjo postojanko. Tu se bje trajno vojska v strelskih jarkih z ročnimi granatami, z minami in s puškami. Rusi so napadali s popolnoma svežimi bataljoni; nekaj so jih ostali kot duhovnik pri Sveti Luciji, a g. kaplanu ni ta ponudba nič kaj ugaljala. V svojem uradu nam je pokazal veliko granato. Spomnil sem se te, da mora biti to tista, s katero je pred kratkim g. stražmojster malo potegnil Bukovskega gospoda. Le ta je bil namreč na Mostu, pa bi bil rad vzel s seboj kak šrapnel ali kaj podobnega. Gospod Trop mu je hitro ponudil, da mu dá lepo granato, če jo hoče nesti s seboj. Bukovski je bil že ves vesel, da je prišel do granate, a ko mu je stražmojster pokazal tisto težko, ki je gospod še vzdigniti ni mogel, kali da bi jo mogel zbasati v nahrbtnik in nesti na Bukovo, ga je hitro minilo vse veselje.

Solnce je stalo že visoko, bilo je blizu poldneva. Treba je bilo ubrati pot nazaj v varne Melce. Če ne, bodo doma že mislili, da se nama je le kaj pripetilo. Obljubila sva bila namreč, da se vrneva krog poldne. Posebno skrbna mati g. kaplana bi bila gotovo v skrbeh, če bi se dolgo ne vrnil, ker se je že zjutraj tako bala za gospoda, da mora v take nevarnosti.

Jaz sem nekje pobral dva težka granatna drobca od »osemdvajstarec«, da ne pridem prazen iz »semnja«. Poslovili smo se s prijaznim g. Kerševanom in noge so naju hitro po eni prinesle nazaj domov.

Tako sem bil letos na »semnju« pri Sveti Luciji. Gospod kaplan bi morda rekel, da sva na tem semnju midva »prodajala svoje glave«. Bil je zelo zadovoljen, ko sva prišla nazaj v naše Melce. »Tu ima človek vsaj kožo na varnem«, je rekel in pristavil, da bi za noben denar ne hotel bivati v teh časih na Mostu.

Pa Munihovali so vendar drugačnega mnenja — čuvaj Bog pje in vse pri Sveti Luciji!

žrtvovali, a nikjer se jim ni posrečilo, da dosežejo našo postojanko. V odseku bojne črte ob Dnjestru deluje zelo uspešno poizvedovalna služba našega topništva. V prvih dneh meseca svečana se je posrečilo, da so zadele naše krogle nekaj ruskih baterij, ki so morale utihniti.

Pri Zaleščikih — rusko vojno vodstvo poroča od tam o krvavih, uspešnih bojih — so naši častniki in vojaki v zadnjih dneh komaj slišali kak topniški strel in so se zelo zabavali, ko so čitali rusko vojno poročilo.

NA BESARABSKI BOJNI ČRTI.

Budimpešta. »Az Est« poroča iz Bukarešta: Ker je močno zapadel sneg, še vedno ne vozijo vojaški vlaki med postajama Ickani in Novosjelica. Za gozdom Lipkani je nastanjenih veliko čet; konjenišvo biva v Tergovcu, glavni stan ruskega generalnega štaba se nahaja blizu Lipkanija. Topovi molče (poročilo 8. t. m.) že deset dni.

RUSKE LAŽI.

Iz vojnega tiskovnega stana poroča nek vojni poročevalec: Ruska uradna in poluradna poročila zadnjih dni, trdijo, da so novodošle čete generala Ivanova ob Dnjestru pri Zaleščikih in pod Uscieckom vzele obmostje pri Mihalcih in pridobile južni breg Dnjestra. S temi ruskimi poročili v žepu bivam sedaj kot gost pri podmaršalu Hadfyju v ravno tistih postojankah, katere smo baje izgubili in sem se na lastne oči prepričal, da na ruskih poročilih ni nobena besedica resnična.

RUSI NE RAZBREMENJUJEJO ZAHODNE BOJNE ČRTE.

Kodanj. Ruska javnost napeto zasleduje težke boje na Francoskem. Časopisje sicer ne sme pisati o dosedanjih nemških uspehih, a ker ni poročil o francoskih zmagah, izvajajo, da se boji ne razvijajo ugodno za francoske čete. Vse se čudi, ker so ruske čete popolnoma mirne med najhujšimi boji na Francoskem in ker ničesar ne store, da bi pomagali zavezniku s krepko ofenzivo. Sodi se, da je ruska armada utrjena vsled brezuspešne januarske ofenzive, v kateri so imeli Rusi strašne izgube. O tem tembolj razpravljajo, ker je list »Novoe Vremja« izjavil v po cenzuri dopuščenem članku, da se smatra verdunska bitka kot odločilna za vojsko in da je odvisen od nje konec vojske.

PREDSEDNIK DUME PRI CARJU.

Carsko Selo. (Kor. ur.) Petrograjska brzojavna agentura: Car Nikolaj je sprejel predsednika dume Rodzianka v daljši avdienci. Rodzianko mu je izročil poročilo o delovanju dume.

PROTI RUSKI VLADI.

Stockholm, 7. marca. V »Novoe Vremja« Menšikov zahteva od dume, da bolj krepko govori z vlado. Njena dolžnost je od vlade zahtevati pojasnil, ali se Rusija more trajno ustavljati sovražnemu pritisku. Vse slabosti in napake, vse ruske bolezni je treba osvetliti brez usmiljenja. Sedanja vojna bo pokazala, da je na državnem krmilu nekaj tatov in podkupovalcev, česar pa je tudi дума sokriva.

NOBENE KOPEJKE ZA SVOJCE V VOJNI PADLIH.

Stockholm, 7. marca. Duma je razpravljala o preskrbi svojcev v vojni padlih in zastopnik finančnega ministra Kusminski je izjavil, da vlada za to nima nobene kopejke. Po teh besedah je nastal živahen spopad med vlado in poslanci. Singarev je vladno stališče imenoval višek cinizma. Že itak ljudje neradi vstopajo v armado in po tej vladni izjavi bo še hujše. Levica je napravila strašen hrup. Savenko je zaklical: Ne rabite izrazov iz vaše pisarne. Duma stori, kar hoče. Kusminski ga je prekinil s besedami: »Vlada se ne more zavzeti za svoje padlih. Je predrag. Država nima velikega interesa na blagru vojaških družin. Otroci padlih nimajo pravice zahtevati podporo; to je stvar zasebne dobrodelnosti. Naj skrbi zanje Aleksejski odbor.« Singarev je nadaljeval: »Aleksijski odbor deli samo enkratno podporo; državno pokojnino rabijo tudi nezakonski otroci.« Kusminski je zaklical: »V imenu svetosti zakona protestiram proti profanaciji dobrodelnosti. Nezakonskim naj se odvzame vsaka dobrodelnost, da v ljudski krogih ne pade svetost zakona.«

POLJAKI SV. OČETU.

»Osservatore Romano« objavlja pismo, katerega sta v imenu splošnega poljskega pomožnega odbora poslala sv. očetu znani pisatelj Steniewicz in Ozuchowski. V pismu stoji prisrčna zahvala Poljakov za pomoč Poljski in še to-le: »Z nami se vrže cela Poljska k nogam Vaše Svetosti. Katoliška Poljska, danes preplavljena s krvjo, od vojnih čet teptana z nogami, vsled lakote izčrpana in pokopana pod razvalinami, vendar čuti, da še ni vse izgubljeno, ker hoče živeti in ker se nad njeno mučeniško glavo razprostirajo Vaše posvečene roke, da jo blagoslovijo. Okrepljeni od Vaše očetovske naklonjenosti in v upanju zaupanja, katero nam vlivate, bomo polni

trdne nade čakali nove zarje, ki se bo rodila za nas in ki bo hkrati na svetu vstala po učinku molitve Vaše Svetosti in zmaga z ljubeznijo in pravičnostjo do zatiranih.

VSE POLJSKE STRANKE ZDRUŽENE.

Krakov, 7. marca. Dne 2. in 3. marca so zborovali v Krakovu poljski avtonomisti in centum gališkega deželnega zbora. Sklenili so vstopiti v »Vrhovni poljski narodni odbor«. Merodajna oseba vrhovnega narodnega odbora se je o tem sklepu izjavila tako-le: Ta sklep je zunanji izraz materialne resnice, da vsi gališki Poljaki zastopajo stališče, da se ima Kongresna Poljska v okviru avstrijsko-ogrske monarhije združiti z Galicijo. Poljaki bodo zaprejši enoten političen faktor in njihovi nasprotniki ne bodo mogli več ene stranke izigravati proti drugi. Konsolidacija prestrže tudi ono tenko nit, s katero so hoteli vzhodno podoljsko plemstvo zvezati z neodločnimi elementi v Kongresni Poljski. Vsled sklepa plemstva bodo oni neodločneži izgubili svojo moralno oporo in bodo morali zavzeti bolj natančno stališče. — Sedaj je dosežena popolna narodna konsolidacija vseh poljskih strank. — Koncem meseca marca ali začetkom aprila se bo v Krakovu vršilo skupno zborovanje vseh poljskih državnih in deželnih poslancev, članov gospodске zbornice in Vrhovnega narodnega odbora. Na slovesen način bodo proglasili slogo in edinstvo vseh Poljakov.

Na Balkanu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 8. marca. Uradno:

Mirno!

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 8. marca. Veliki glavni stan: Nič novega.

Vrhovno vojno vodstvo.

Nov italijanski višji poveljnik v Albaniji.

Rim, 7. marca. (K. u.) Vrhovno vojno vodstvo je določilo za višjega poveljnika albanskemu ekspedicijskemu zboru zbornega poveljnika generalnega poročnika Settimio-Piacentini, ki je po činu višji kakor dosedanjí poveljnik generalni poročnik Bertozzi. »Agenzia Stefani« pristavlja: Imenovanje tako visokega častnika za višjega poveljnika in razdelitev sil v Albaniji na več divizij kaže, kako veliko vojaško važnost pripisuje Italija posesti Valone.

Valone morajo civilisti zapustiti.

Lugano. Milanski listi poročajo, da so vkrcali na nek v Bari namenjen italijanski parnik prebivalce Valone in italijanske državljane, ki bivajo začasno v Valoni.

Sofija. »Astrati« piše: Italijani so umaknili svoje naprej potisnjene postojanke pri Valoni in se zbirajo blizu morja. Na utrjenih točkah severno od mesta se nahajajo le prednje čete. V Valono se je umaknilo 3000 srbskih vojakov.

Sporazum umika čete iz Soluna?

Sofija. Z Grškega se poroča: V Solunu so pričeli zbirati angleške in francoske čete. Sodiijo, da umaknejo Francozi in Angleži zaradi nemške ofenzive pri Verdunu del svojih čet iz Soluna.

Črnogorska kraljevska rodbina v Bordeauxu.

Bordeaut, 9. marca. (K. u.) Črnogorska kraljevska rodbina je došla v Bordeaux.

× × ×

Bolgarsko poslaništvo pri Vatikanu.

Haag, 8. marca. »Journal des Balcans« poroča iz Rima, da je papež privolil, da se pri Vatikanu ustanovi novo bolgarsko poslaništvo.

Spionaža v Sofiji.

Curih, 8. marca. Sofijski »Trgovinski Vjestnik« poroča o veliki spionažni aferi, v katero je zapletenih več znanih oseb. 16. marca se začne razprava pred vojnim sodiščem.

Razprava o adresi v bolgarskem sobranju.

»Pester Lloyd« poroča iz Sofije 6. marca: Načrt za adresno je sprejet. V debati za odgovor na prestoni govore se je pokazala trdna složnost bolgarskega sobranja, ki resno podpira vlado, da srečno dovrši zedinjenje bolgarskega naroda. Strankarski interesi so se umaknili državnim interesom. To se je zlasti videlo, ker sta voditelja rusofilnih demokratov in progresistov zastopala izjemno stališče. Malinov je s svojo izjavo povzročil ogorčenje, ker je v krotki obliki vendar jasno pokazal, da ni pozabil svojih starih misli. Vlada mu je zato ostro odgovorila. Njegovo

izjavo so označili kot slepo strankarsko sebičnost. Celo njegovi pristaši so bili presenečeni, ter so rekli, da se je spozabil. Tudi Danev s svojim sočutjem s težko usodo Srbije ni napravil utisa.

Fantastične govorice o Bolgariji.

Sofija, 7. marca. (Kor. ur.) »Agence tel. Bulgare« javlja: Angleško časopisje kar mrgoli najbolj fantastičnih vesti o položaju v Bolgariji. »Daily Telegraph« poroča o nekem gibanju proti kralju Ferdinandu in minist. predsedniku Radoslavovu. »Times« zagotavlja, da je carjeva bolezen samo izmišljena pretveza, da se ne vrne v Sofijo, kjer je njegovo življenje v nevarnosti. List tudi trdi, da so bande pod vodstvom bolgarskih častnikov udarile na grško ozemlje, kamor je tudi zbežalo 800 dezerterjev 11. bolgarske divizije. Vse te vesti odkrivajo le skrivne želje sovražnih častnikov, ki hočejo svoje bralce neprestano slepiti z izmišljenimi nemiri in upori.

Trgovsko razmerje med Ogrsko in Bolgarijo.

Budimpešta, 7. marca. (K. ur.) Uradni list prinaša naredbo, da se imajo trgovske in prometne razmere z Bolgarijo voditi na temelju načela največje prednosti.

Albanski kongres v Sofiji.

Berlin, 8. marca. »Berliner Ztg.« poroča iz Carigrada, da bo konec februarja albanski neodvisni odbor imel sejo v Sofiji. Sklenili so 15. marca sklicati v Sofijo albanski kongres, na katerem bodo proglasili, da se Albanija pridruži osrednjima silama.

× × ×

Ententa izziva Grško.

Sofija, 8. marca. (Kor. ur.) Oficijozna »Narodni prava« izvejo, da general Sarrail neprestano izziva Grško in krši njeno nevtralnost. Strategično važne točke pri Vodeni je ententa zasedla pod pretvezo, da nemške in bolgarske čete baje pripravljajo ofenzivo na grškem ozemlju v smeri od Bitolja. V Bolgariji smatrajo to novo izzivanje entente kot barbarično dejanje proti najhni toda lojalni državi.

Odločna Grška.

Berlin, 7. marca. »Lokalanzeiger« javlja iz Sofije: Skoro vsi tukajšnji listi priobčujejo sledečo vest: Iz političnih krogov se sliši, da je Grška ententi izjavila, da se bo z orožjem uprla, če bi ententa hotela zasesti še kaj grude zemlje ali se kje izkrcati.

× × ×

Rumunija in Rusija.

Bukarešt, 7. marca. Rumunsko časopisje se še vedno bavi s Sazonovo izjavo. »La Politique« piše: Imamo celo zgodovinsko preteklost ponižani Rumunije od strani Rusije, katerih Rumunija ne more pozabiti in Rusija se je le potrudila, da poglobi te spomine. V teh okoliščinah ne gre trditi, da je ruski sovražnik tudi naš sovražnik. — Carpova »Moldova« piše: Sazonov imenuje Rumunije nedoumne pristaše Rusije, docim švedom kar očito ne zaupa. Vzrok je jasen: Rusija na švedskem ni našla opozicije, ki bi se dala podkupiti; to je mogoče samo pri nas. Če Sazonov Rumunijo smatra za prijateljico Rusije, tedaj se bridko moti, navzlic vsem obljubam in zagotovilom, ki mu jih je najbrž dal Filipescu. Gotovo je, da večina rumunskega naroda ne bo sledila možu, ki dela rusko politiko. Mi verujemo na ta način rumunskega naroda, ki čuti vso velikost ruske nevarnosti in zato trdimo, da bo perfidna ruska diplomacija tudi v Rumuniji doživela poraz.

Rumunija in švedska.

Budimpešta, 7. marca. »Esti Ujsag« javlja iz Berna: Švedsko časopisje zahteva, da se v Rumuniji ustanovi švedsko poslanstvo, ker je stališče Rumunije izredne važnosti za Švedsko. Listi pravijo: Ločeni ti deželi nimate posebne veljave, toda združeni bi igrali v tem položaju odločilno vlogo (če bi se postavili proti Rusiji, kajti ena bi jo pritisnila k severu, druga na jugu. Op. ur.).

Nov rektor v Jassyju.

Bukarešt, Za ta teden je napovedana nova volitev rektorja v Jassyju. Največ upanja ima Pavel Brujor, prijatelj osrednjih sil.

Rumunsko žito.

Dunaj, 7. marca. Bukareški vladni »Vittorul« poroča, da je doslej prišlo 7800 praznih avstrijskih in nemških vagonov. Iz Rumunije pa je odšlo 6100 vagonov žita.

Turčija v vojski.

TURSKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 7. marca. (Kor. ur.) Iz turškega glavnega stana:

Iraško bojišče.

Odbili smo vse poizkuse sovražnika, ki se je nameraval približati našim postojankam v odseku Felahie. Pri Kut el Amara se ni nič izpremenilo.

Kavkaško bojišče.

Boji, ki so se tu razvili, so zadnje dni izgubili na ljutosti. Na pomorju je navidezno mirno.

Dardanelska bojna črta.

Protigojen našega topništva je preprečil, da ni učinkovalo streljanje, podpirano po letalcih, s sovražnih bojnih ladij na obal Dardanelske pomorske ožine. Zadelo smo ob tej priliki dve sovražni križarki. Naši letalci so preprečevali delovanje sovražnih letalcev, ki so poizvedovali od časa do časa nad morskimi ožinami. Sovražni letalci so pobegnili, ne da bi se izpustili v boj, kakor hitro so se jim približali naši letalci.

Carigrad, 6. marca. (Kor. ur.) Iz glavnega stana se poroča: Z različnih front ni nobene vesti, ki bi poročala kako važno izpremembo.

Zračni napad na Smirno.

Genf. »Pariser Journal« poroča iz Soluna: Zračno brodogojstvo sedmih francoskih letal, ki je metalo bombe na Smirno, se je vrnilo v Solun s skrajno držnim poletom čez Egejsko morje. Preletelo je 50 km.

Turki razširili vojaško dolžnost.

Carigrad. (K. u.) Zbornica je pritrčila predlogu, s katerim se razširi službena dolžnost do 50. leta.

Portugalska in Nemčija.

Berlin, 8. marca. »Vossische Ztg.« piše, da bi prekinjenje diplomatskih vezi pomenjalo vojno.

Portugalska vlada dela naglo brambeno napravo. Vsi svetilniki so pogaseni. Tuje ladje smejo čez dan v luko le pod najstrožjo kontrolo. Portugalske vojne ladje križarijo pred obalo.

Berlin, 8. marca. (Kor. ur.) Neka londonska vest pravi, da bo Portugalska odstranila nemške pomorščake in zaplenjene ladje dala v obrat angleškim paroplovnim družbam. Ladje bodo vozile iz Angleške premog in strelivo za Italijo in Solun.

Kapstadt, 7. marca. (Kor. ur.) Vlada je v Laurencu Marquez zaplenila 4 nemške ladje. Okoli 400 častnikov in mornarjev so internirali.

Bilibao, 7. marca. (Kor. ur.) Iz Portugalske je dospelo 90 nemških častnikov in pomorščakov. Predno so zapustili ladje, so pokvarili stroje, da jih Portugalci ne bodo mogli rabiti.

Wilson hoče proslo roko.

Berlin, 8. marca. (Kor. ur.) Wolff poroča iz Washingtona: Poslovni predlog, ki splošno zahteva, da se Mac Lemoreja resolucija o vojni Amerikancev časovno omeji, je bil sprejet z 271 proti 138 glasovom. To glasovanje kongresa kakor glasovanje senata o resoluciji senatorja Gore pomenja, da večina obeh zbornic ustreže Wilsonovi želji, da se Wilsonu ničesar ne predpisuje, dokler diplomatska pogajanja z Nemčijo še niso končana.

V razpravi o poslovnem predlogu je rekel voditelj republikancev, Mann: Če smo prav poučeni, bi predsednik rad slišal naše mnenje o vojni Amerikancev na oboroženih ladjah. Če sedaj rečemo, da gre Mac Lemorejeva resolucija na mizo, tedaj ne podamo še kake izjave o predmetu, pač pa, če bi se naše postopanje razlagalo kot vabilo k takim vošnjam. Nisem zato, da se izda tako vabilo, ki bi nas znalo zaplesti v mednarodne zapletitve.

Zbornica odgodila resolucijo.

Berlin, 8. marca. (Kor. ur.) Wolff poroča iz New Yorka: Zbornica reprezentantov je s 276 proti 143 glasovom odgodila resolucijo, da naj se ameriške držljane svari pred vožnjo na oboroženih trgovskih ladjah vojujočih se držav.

Amerika ne daje potnih listov za vojne države.

Dunaj, 8. marca. Oficijozna »Wiener Allgemeine Zeitung« poroča: Kakor slišimo, ameriška vlada neče dati potnih listov Amerikancem, ki hočejo potovati v ozemlje vojujočih se držav. Potne liste daje le, če so podani osebni razlogi. Ne razumemo, kako naj se ta odredba spravi v soglasje z Wilsonovim stališčem, ki noče uradno posvariti pred vožnjo na oboroženih trgovskih ladjah.

Washington, 7. marca. (Kor. ur.) Wolff poroča: Razvoj v kongresnih krogih vladajoče zmede se je danes osredotočil na Bryanove korake. Poslanec Pasley je napravil v čast Bryanu zajutrek. Pri njem je bilo 20 poslancev, večinoma pristaši svrila.

Angleška in Francija ne dobita posojila v Ameriki.

Berlin, 8. marca. »Tägliche Rundschau« ima iz Haaga, da Angleška in Francija v Ameriki ne bodeda dobili posojila 4 milijard. Vzrokov je več: nekaj politično razpoloženje proti Wilsonu, nemški uspehi pri Verdunu in možnost, da Nemci prodro na drugih točkah fronte. Pa Američani tudi z dosedanjimi posojili niso napravili dobrih izkušenj, ker se kur ni dobro držal in ni angleška vlada ničesar storila, da bi kur držala.

Razna poročila.

Papež ogrskim škofom.

Budimpešta, 7. marca. Ogrski škofje so se sv. očetu zahvalili za njegovo delo za mir in vojne ujetnike. Sv. oče jim je odgovoril: »Tudi Vas bolj grozote vojne in obljublja, da boste vzeli k srcu vse, kar smo, gnani od Kristusove ljubezni, storili za skrajšanje in omiljenje vojne in da boste prosili Boga za mir, katerega si vsi tako goreče želimo. Vaše in Naše dostojanstvo sta mi porok za vse, kar pričakujemo od gorečnosti naših iskrenoljubljenih bratov in kar hvaležnim srcem sprejmemo in vračamo z enakimi čutili in za kar kot zastavo nebeskih dobrot in kot dokaz Vaše naklonjenosti Vam, častiti bratje in Vašim čredam, nad katerimi čuvata Vaša skrb in gorečnost, podeljujemo ljubeznivo v Gospodu Naš apostolski blagoslov. — Benedikt XV.«

Francoski vojni minister odstopi.

Bern, 9. marca. (K. u.) Iz Francije dohajajo poročila, da je zahteval svoj odstop vojni minister Gallieni. »Petit Journal« opozarja na neko vrzel, povzročeno po cenzuri, ki je v zvezi z zadevo. Sodi se, da se navajajo kot pretveza odstopu zdravstveni oziri.

Krvava stavka v Cartageni na Španskem.

Cartagena, 9. marca. (K. u.) V neko tukajšnjo tvornico je poizkušalo udreti 2000 stavkajočih delavcev, a jih je ustavila straža: orožniki in vojak. Pri spopadu je ostalo mrtvih pet delavcev, ranjenih je 11. delavcev in 6 vojakov.

Japonska proti Juanšikaju.

Stockholm, 8. marca. Juanšikaj je sklical kitajski parlament. Da ga s pomočjo vstajev prisilijo k odpovedi, so poslali Japonci tretje brodogojstvo proti severni Kitajski.

Napredek Zeppelinov.

»Daily Mail« opozarja, da Nemci vedno izboljšujejo svoje zrakoplove. Pred petimi leti so mogli Zeppelin preleteti le 400 kilometrov, dve leti kasneje 550 km, danes že več kot 650 km in lahko se zgodi, da jih bodo tako izboljšali, da bodo preleteli 1000 do 1200 km.

Dnevne novice.

+ Bolgarski kralj je obiskal 8. t. m. ob 11. uri dopoldne v poslovnih avdienci našega cesarja v Schönbrunn. Avdiencia je trajala eno uro. Popoldne je odpotoval bolgarski kralj na Ogrsko.

+ »Kathol. Organisationsarbeit bei den Slovenen.« (Katoliško organizacijsko delo pri Slovencih.) To je naslov brošurice, katere je izšla v Paderbornu v zalogi Ferdinanda Schöningha. Spisal jo je prof. dr. Fr. Lukman. V kratkih potezah je naslikana katoliška organizacija naroda, na katerega tleh se vrši že devetmesečna velika borba z Italijo. Taki informacijski spisi so v sedanjem času za Slovence velike koristi in kdor ima zveze z listi drugih narodov, naj zastavi pero za svojo domovino.

— Iz Litije se nam poroča: Danes se je poslovil od nas tajnik deželne vlade gosp. Pavel Svetec, da jutri prevzame posle okrajnega glavarstva v Krškem. Tukaj je bil močno priljubljen. Genljivo je bilo, kako pristrčno in domače so se od njega poslavljali župani. Bil je pa tudi sam ves čas — skozi 9 let svojega delovanja — domač in prijazen s prebivalstvom. Včeraj se mu je prišla poklonit in zahvalit deputacija županov iz 41 občin. Večina je bila navzoča. Istotako se je od svojega predsednika v slovesni seji poslovila podružnica Rdečega križa, ki je mesto njega soglasno imenovala mater dosedanjega predsednika blagorodno gospo Terezijo Svetec za načelnico Rdečega križa v bolnici v Litiji. Bog blagoslovi g. glavarja v njegovi novi službi!

— Najvišje cene za svinjsko mast in svinjsko slanino. Na podstavi § 3. ministrskega ukaza z dne 29. novembra 1915., drž. zak. št. 348, se zaukazuje za čas po 16. marcu 1916 dotle, da se ukrene drugače, tako: Kadar prodaja izdelovalec svinjsko slanino prekupcu, sme biti najvišja cena za 100 kg čiste teže naslednje navedenih vrst slanine: za namizno slanino (soljeno ali nesoljeno) 512 K, za hrbtno slanino (soljeno ali nesoljeno) 556 K, za sirovo slanino, soljeno 505 K, za prekajeno

sirovo slanino 545 K, za prekajeno namizno slanino 553 K, za prekajeno hrbtno slanino 600 K, za neprekajeno slanino v kosih 530 K, za prekajeno in papricirano slanino v kosih 570 K, za poparjeno slanino 570 K, za desertno slanino 627 K. — V nadrobni prodaji, to je, kadar se neposredno oddaja porabniku, bodisi da oddaja pridelovalec ali prekupec, sme znašati najvišja cena za 1 kg čiste teže naslednje navedenih vrst slanine in masti: za spuščeno mast (zabelo) 6 K 20 vin., za nespuščeno sirovo mast (salo, trebušno mast) 5 K 88 vin., za sirovo slanino, soljeno ali nesoljeno 5 K 16 vin., za namizno slanino, soljeno ali nesoljeno 5 K 60 vin., za hrbtno slanino, soljeno ali nesoljeno 6 K 08 vin., za prekajeno sirovo slanino 5 K 96 vin., za prekajeno namizno slanino 6 K 04 vin., za prekajeno hrbtno slanino 6 K 54 vin., za neprekajeno slanino v kosih 5 K 78 vin., za prekajeno in papricirano slanino v kosih 6 K 20 vin., za poparjeno slanino 6 K 20 vin., za desertno slanino 6 K 84 vin.

— Več zelenjave. Ker nam zelo primanjkuje semen za zelenjavo, je poljedelsko ministrstvo izdalo več primernih naredb, da se bo lahko pridelalo več zelenjave. Najprej bodo poskusili na Nižje-Avstrijskem.

— Krma in stelja iz državnih gozdov. Marca meseca lanskega leta je poljedelsko ministrstvo gozdarskim in domenskim ravnateljstvom izdalo navodila, da oddajo krmo in steljo iz državnih gozdov in gozdov verskega zaklada. Ker se je to obneslo, se bo postopalo tudi letos po enakih načelih. Naročilo se je, naj se letos posveti posebno pozornost tudi nabiranju trave, listja in stelje oz. listja in vejevja, kar se lansko leto ni zgodilo.

— Iz ljudskošolske službe. Abs. učit. kand. Ani Buda je dovoljena brezplačna šolska praksa kot poizk. kandidatkinji na dekliški osemrazrednici v Sp. Šiški. — Namesto vpoklicanega nadučitelja Leopolda Marn bo suprirala na dvorazrednici v Grosuplem suplentinja Otilija Krisch. — Namesto obolelega nadučitelja na dopustu Matija Bartel bo supriral na ljudski šoli v Semiču abs. učit. kand. Albin Razpotnik. — Za prov. učiteljico v št. Vidu pri Zatičini je imenovana suplentinja Franciška Zorec in za prov. učit. v Žalni suplentinja Terezija Košica.

— Nemčija prepovedala izdelovanje žganja. Vsled velike uporabe špirta za vojaške in industrijske namene je nemška vlada za nekaj časa prepovedala izdelovanje žganja za žganjarne, ni pa prepovedala izdelovanje žganja za bolnišnice in za vojaške namene.

— C. kr. posredovalnica za delo vojnim invalidom v Ljubljani ima nalogo, posredovati in preskrbovati delo takim osebam, ki so vsled ran ali bolezni, dobljenih v vojni, postale za delo nezmožne ali pa vsaj manj zmožne, kakor so bile poprej. Ozirati pa se more samo na take invalide, ki so na Kranjsko pristojni ali ki so vsaj 6 mesecev pred izbruhom vojne stalno bivali v deželi. Posredovalnica razpolaga tudi z denarnimi sredstvi in podpira delo iskajoče invalide, dokler ne dobe primernega posla. Delodajalci se z ozirom na patriotični in ljudomilni namen c. kr. posredovalnice nujno prosijo, da rezervirajo prosta službena ali delavska mesta našim invalidom, kjerkoli je to mogoče, in da naznanijo taka mesta c. kr. posredovalnici, ki se nahaja v poslopiju c. kr. državne obrtne šole v Ljubljani.

— Posnemanje častniških uniform pri otrocih prepovedano. Ker je oblačenje malih dečkov v obleke, ki so popolnoma ponarejene častniškim uniformam, v stanu žaliti ugled častnika, in je zlasti popolnoma nedopustno, da se nosi zlatemu častniškemu portepeju podoben obesek na sablji in častniške znake, je c. kr. ministrstvo notranjih zadev to razvado splošno prepovedalo. Prestopki te prepovedi bodo kaznovani po določbah ces. naredb z dne 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96, z globo do 200 K ali z zaporom do 14 dni.

— Umrli je v Gradcu hišni posestnik Jožef Podlesnik.

— Predrzní tatovi. V petek zvečer preteklega tedna so neznani tatovi odprli s cepinom hišna vrata ter udrli v shrambo Fr. Drobnič na Žukovem, v samotni vasi dveh hiš, ki leži pol ure oddaljena od vasi Vel. Poljane v kočevskem okraju. Odnegli so mu dve moški obleki, precej slanine, izpili nekaj vina, kozarce in prazno posodo pa znesli na vrt. Takoj nato so udrli v bližnji samotni vasi Vrh pri Al. Prijatelj ter odnesli obleko, več kilogramov sladkorja, kave in bele moke, potem pa brez sledu izginili. Sodijo, da so tatovi trije moški, srednje starosti, najbrže cigani. Dopoldne istega dne namreč so se bili oglasili na Žuhovem ter prosili prenočišča, ki ga jim pa ženske, ki so same doma, niso hotele dati, ker so se jih bale. Postregle so jim z jedjo, med tem časom pa so si vse dobro ogledali. Orožniki jih pridno zasledujejo. Upajmo, da prejmejo delomržež kmalu zaslužen kazen.

— »Pozdrav iz domovine.« Domače naročnike lista lepo prosimo potrpljenja! List se najprej razpošlje vojakom (okoli 15.000) izvodov, zatem ga dobe drugi naročniki. Vsled pomanjkanja osebja gre ekspedicija, žal, bolj počasi izpod rok, zlasti izprva, dokler niso urejeni naslovi. Kakor že naznanjeno, prejmejo naročniki obe doslej izšli številki skupno.

— **Izhajati** je pričel list »Jung Oesterreich«. Vsak, kdor naroči list za eno leto je ob enem zavarovan proti neugodam in glede na jamstveno dolžnost.

— **Smrtna kosa.** Na Dunaju je umrl hotelir H a m e r a n d. — Umrl je v Spodnjem Dravogradu posestnik in obč. svetovalec g. Rudolf D o m a i n g o, star 58 let. V St. Pavlu je pritekel zadnji trenutek na vlak. Ko je stopil v voz, se je mrtev zgrudil. — Umrl je v Srednji vasi pri Kočevju nadučitelj g. Jurij E r k e r, star 54 let. Celih 20 let je deloval v občini kot nadučitelj in bil član tamošnje rajfajznovke in več drugih društev. — V Lescah na Gorenjskem je umrl g. Jožef P e r n u š, posestnik, bivši zidarji mojster in Radeckijev veteran v visoki starosti 91 let. Bil je priljubljen, blag mož. — Umrl je v Wildalpen na Štajerskem pešec in posestnikov sin Tomaž P e č u h iz Budiševce pri Ljutomeru.

— **Konji za kmetijska dela.** Kolikor bodo razmere dopuščale, bo vojna uprava dala letos konje na razpolaganje za potrebna kmetijska in gozdarska dela. S konji vred bo data tudi moštvo, in sicer po enega moža za dva konja in pri 20 do 30 konjih še enega podčastnika. To moštvo bo pri kmetijskih in gozdarskih delih sodelovalo. Prošnje v tej stvari je v krajih, ki so izven armadnega obsega vložiti potom političnih okrajnih oblastev na pristojno deželno komisijo, ki bo za primerne spoznane prošnje predložila vojaškemu poveljstvu. Konji se bodo dali na vporabo le za toliko časa, kolikor je neizogibno potrebno kvečjemu za osem mesecev, a vojna oblast ima pravico, da jih odpokliče tudi prej.

— **Nov denar.** Listi poročajo, da se kuje na Dunaju nov denar. Krone ne bodo tako izgledale kakor so dosedaj. Novi 20 vinarjski kosi se kujejo iz železa, 10 vinarjski pa iz novega srebra. Zlat denar, 2 in 1 vinarjski kosi bodo nosili na eni strani novovpeljani mali grb.

— **V od avstro-ogrskih čet zasedenem poljskem ozemlju** je začeti s 1. marcem 1916 odprt za zasebni promet c. in kr. etapni poštni in brzojavni urad Skarzysko.

— **Obesil** se je v Zagrebu trgovec Vilko Jančar.

Protestantska državna cerkev na Nemškem?

V nemški državi se dvigajo glasovi za ustanovitev evangelske državne cerkve. Doslej imajo nemški protestanti le deželne cerkve, katerih vsaka je podrejena svetnemu vladarju dotične nemške zvezne države. Nemški deželni knez je v smislu Luthrovega nauka Summus Episcopus, duhovna glava protestantov v svoji deželi. Nemško politično gibanje za zedinjenje, ki je tekmo 19. stoletja dovedlo do ustanovitve nemškega cesarstva, in tem oziru ni prineslo bistvenih izprememb nasproti razmeram v 18. stoletju. Nemške protestantske deželne cerkve so prejele po določbah državne ustave, po katerih je ostala vsaka nemška država v stvarih bogočastja in pouka popolnoma avtonomna, trdno pravno podlago. Kljub temu so se pa že od srede 19. stoletja uveljavljale med nemškimi protestanti stremiljenja, ki so imela za cilj zedinjenje vseh nemških protestantov v eni evangelski državni cerkvi. V to svrhu so imeli nemški protestanti leta 1852. svojo cerkveno konferenco v Eisenachu. Posvetovanja pa so imela čisto neznatne praktične uspehe. Takratna politična raztrganost Nemčije nikakor ni bila ugodna zedinjenju organiziranih moči nemških protestantov. Še-le iziza l. 1871., ko se je ustanovila nova nemška država ter je tako nastala mnogotera skupnost interesov in nalog nemških protestantov, se je znova začela pospeševati skupna organizacija in delovanje nemških protestantov pod krepkejšim centralnim vodstvom. Dokaz temu je posebno Gustav Adolfovo društvo iz l. 1832., ki se je zlasti po ustanovitvi nemškega cesarstva razširilo na vse strani, a vendar ostalo pod enotnim vodstvom; ravnotako druga preko deželnih mej delujoča društva. L. 1903. se je ustanovil nemški evangelski cerkveni odsek, katerega sedež je v Berlinu.

Pa tudi ta organ ne zadostuje več, da enotno in smoteno reši mnogotere naloge, ki jih morajo nemški protestanti vsled nemške državne edinosti skupno obravnavati. Tu je predvsem pastirstvo v skupni vojski, v mornarici in versko delovanje v nemških kolonijah in med nemškimi protestantskimi podaniki v tujih deželah. Sedaj predlaga več odličnih protestantskih voditeljev, da naj se ustanovi neke vrste cerkvena državna vlada, ki naj postavi

mногоstransko delavnost nemških protestantov na docela enoten in smotren temelj. Evangelski župnik Müller-Rocknitz predlaga naj se ustanovi skupna evangelska državna vlada po zgledu politične. Kakor temelji suverenost nemške države na zveznem svetu, tako naj se zgrade tudi cerkvene centralne nemških protestantov na podobnih organizacijah. Zveznemu svetu odgovarjajoči cerkveni zvezni zbor naj bo odsek, ki se izvoli iz posameznih deželnih sinod zveznih držav. Državnemu zboru odgovarjajoči državni cerkveni parlament pa naj izide iz neposrednih pravo- litev evangelskih Nemcev.

Glede katoličanov piše ob tej priliki navedeni župnik: »Gotovo, državna politika je v bogočastnih stvarih v mnogočem omejena po ozirih na rimsko cerkev. A mogoče bi ravno nasproti temu resnemu zgodovinskemu dedinskemu deležu marsikaj prišlo v glajši tek, ako bi nastopil nemški državni protestantizem s svojimi posebnimi državnopolitičnimi gonilnimi močmi tudi v državnopravnem oziru kot enoten in sklenjen«.

Ljubljanske novice.

Ij Oddaja krompirja pri mestni aprovizaciji. Jutri v petek dopoldne pridejo na vrsto št. 821—940, v petek popoldne št. 1405—1434 in št. 4370—4404, v soboto dopoldne št. 941—1060, v soboto popoldne 1061—1140. Krompir se bo oddajal le po posameznih vrečah. Občinstvo se opozarja, da pride ponj v skladišče pri Mühleisnu na Dunajski cesti št. 36.

Ij Umrlj so v Ljubljani: Uršula Jakič, gostja, 87 let. — Marjana Baloh, hiralica, 81 let. — Ivana Slivar, rejenska, 3 mesece. — Ivana Peterlin, mestna uboga, 42 let. — Anton Smolja, pešec. — Anton Baumgartner, domobranec. — Zofija Jamnik, kajzarjeva hči, 5 ur. — Mirko Celič, sin železn. strojevodje, 10 dni. — Stanislav Šinkovec, rejenc, 11 mesecev. — Marija Plavec, bolniška strežnica, 36 let. — Štefanija Rogelj, zasebnica, 31 let. — Štefanija Bah, postiljonova hči, 3 mesece.

Ij C. kr. državna obrtna šola v Ljubljani. Na tem zavodu je bil pouk doslej vsled vojnih dogodkov ustavljen. Kakor se nam poroča, se bo v najkrajšem času s poukom vsaj deloma zopet pričelo. Sredi meseca marca se odpravi ženska obrtna šola (strokovne šole za perilo, za obleko in vezenje) in javna risarska šola za pomočnike, obrtne vajence in dečke, ki so dovršili ljudsko šolo in se hočejo pripravljati za obrtni poklic. Tozadevno uradno naznanilo izide te dni v našem listu.

Ij Franta Bohuslav — trafikant. Znani igravec gosp. F. Bohuslav, ki je vsled rane, zadobljene na srbskem bojišču, popolnoma oslepel, je prevzel te dni trafiko v Schwarzenbergovi ulici na Smichovu v Pragi.

Ij Izgubila je neka gospodična zlat uhan od Mestnega trga čez frančiškanski most, Sv. Petra cesta do Radeckega ceste. Najditelj se prosi, da ga proti nagradi prinese na Radeckega cesto št. 1. Fani Berčon.

Primorske novice.

Vesti iz Gorice. Celo noč na 4. t. m. je padel dež; topovi so molčali. Tudi podnevi ni bilo slišati nobenega topovskega strela; dež je padel cel dan, okoli 11. ure dopoldne je pa pričela padati debela toča. Padala je kakih 15 minut, tako da je bilo vse belo po tleh kakor bi zapadel sneg. — Danes jutraj se je dobil bel kruh, katerega že dolgo časa nismo videli. Naval ljudi na prodajalne kruha je bil velik in bilo se je bati, da zmanjka kruha. — V Gorici je ostalo največ ljudi na svojih domovih Podturnom, čeprav je tudi ta del močno poškodovan. — V goriskem mestu so pričeli podirati tiste hiše, katere so od granat preveč poškodovane. Tako so večeraj podrli eno hišo na Gradu. To delo se vrši pod vodstvom mestnih inženirjev. — Kakor se sliši, odpró tudi veliko cerkev, in sicer že v nedeljo. — V Solkanu je zadela granata neko hišo, kjer je ubila mater in triletno hčerko.

— »Soča« v hrvaškem jeziku. Znani hrvaški pesnik, ravnatelj moške pripravnice v Kastvu v Istri, je prestavil Simon Gregorčičevo pesem »Soča« v hrvaški jezik.

Odlikovanja.

Najvišje pohvalno priznanje je dobil nadporočnik 9. polj. top. p. Ivan Suppan. — Zlat zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil črnovoj. podživinov. zdravnik Milan Hočevar, pri skupinskem poveljstvu polkovnik Fasser. — Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil četovodja 24. san. oddelka Andrej Potočnik. — Bronasto hrabrostno svetinjo je dobil lovec 8. lov. bat. Jezernik Aleksander.

Odlikovanja pri 17. pešpolku. Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil nadporočnik prov. častnik Franc Pintar. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste sta dobila poddesetnik Mosettig Gorazd in infanterist Princ Josip.

Odlikovanja pri 3. pionirskem bataljonu. Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: tit. narednik Knecht Rudolf, tit. četovodji Gombotz Alojzij in Frandolič Josip, desetenika Zupanec Adolf, Tabernek Alojzij in Schmidt Franc, poddesetnik Stanet Ivan, tit. poddesetnik Kršič Ludvik, pionirji Golčan Florjan, Grofendiener Bela, Stotz Matej, Hofer Ivan, Skutnik Adolf, Berghold Franc, Račel Anton, Sandali Ivan, Mlinarič Karel, Miškulnik Ivan, Ritonja Martin, Prelac Franc, Tekavec Anton in Kroppe Jakob.

Odlikovanja pri 7. pešpolku. Najvišje pohvalno priznanje sta dobila poročnik Ernest Spork in nadporočnik dr. jur. Josip Jaritz. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil rač. podčastnik Rudolf Handlgruber. — Bronasto hrabrostno svetinjo je dobil desetenik Korber Josip.

Književnosti.

Silvin Sardenko, **Nebo žari.** Cena 1 K, vezano 1 K 80 vin. Založila Katoliška Bukvarna.

Za rahločutnega pesnika, kakor je Silvin Sardenko, ki nam je podal že toliko nežne in globoko občutene poezije, pač ni mogla ostati svetovna vojska z vso svojo neskončno grozoto in trpljenjem brez globokih vtisov. Kar občuti pesnikova duša, ki ni prezrla ob težkih dneh nobene bridke poizkušnje, katere se pojavljajo huje in huje nad slovenskimi domovi, opeva Sardenko v tej zbirki z otočnim sočutjem; v veličastnih akordih pa izzvani njegova lira, kadar se spomni nevpogljive zvestobe in junaštva naših vojakov in se mu poraja v duši veselo upanje na slaven izid. — »Slovenec« bo prinesel o zbirki obširnejšo oceno.

Razne novice.

— **Nov list v Črnigori.** Dunaj, dne 8. marca. Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: V Črnigori na Cetinju prične izhajati sledeče dni list, kateri ima nalogo informirati tamošnje prebivalstvo o dejanskih razmerah na različnih bojiščih in pojasnjevati o ureditvi v Avstriji in Ogrski kakor tudi v osvojenih ozemljih, z druge strani pa orientirati javnost v monarhiji in nevtralnem inozemstvu o razmerah v Črnigori. Glavni urednik tega lista je dr. Jurij K u m i č i č. List bo izhajal v hrvaškem jeziku in sicer za sedaj dvostolpno; v enem stolpcu bode tiskano v latinici, v drugem pa v cirilici. Po preteku šestih mesecev se bo tiskal list samo v latinico, na kar se čitatelji že v prospektu lista opozarjajo. List bo prevzemal tudi inserate.

Avstrijska jajca po 6 vinarjev — v Nemčiji. Nemški listi poročajo, da so pripeljali v Apoldo v Nemčijo iz Avstrije 128.000 jajc, kjer jih prodajajo po 6 pfenigov.

— **80-letni aktivni podčastnik.** V nemškem turinškem ulanskem polku služi najstarejši aktivni podčastnik nemške armade, polkovni sedlar Herman Hofmeister, ki je praznoval 4. t. m. svojo osemdesetletnico. Udeležil se je vojske l. 1866 in 1870/71.

— **Umri** je v Košicah na Ogrskem grof Štefan Forgach.

— **Med vojsko zaslužil pol milijona.** Pred graškim okrajnim sodiščem se je zagovarjal 7. t. m. nekdanji strojarski pomočnik Avgustin Mirnig radi napačne prijave. Svoječas je bil obsojen radi razžaljenja Veličanstva v 15-mesečno težko ječo, pozneje so ga kot nemškega državljana izgnali. Mož se je pa vrnil pod napačnim imenom. Sodišče je dognalo, da Mirnig ni mogel plačati novembra 1914 stanovanja, a da iznaša zdaj njegovo premoženje vsaj 50.000 kron. Obtoženec je nato ponosno izjavil, da mu zdaj ne manjka veliko do 500.000 kron, ker je veliko zaslužil kot agent usnja, a ogoljufal ni nikogar. Sodnik je prisodil Mirnigu za napačno prijavo 6 tednov strogega zapora.

— **Vnovčenje vojnih avtomobilov.** Velikansko je število avtomobilov, ki se sedaj na različne vojne namene rabijo, in marsikdo se vpraša, kaj bo s temi avtomobili po vojski. Kakor se povsodi v tej vojski kaže v Nemčiji organizacija, tako tudi na tem polju, da se avtomobili po vojski porabijo in se ne izgubi velikanski kapital, ki se je za njo izdal. — Vojna uprava je avtomobile, katere potrebuje za vojsko, nakupila in na njeno izpodbujo se je ustanovila akcijska družba za vojne avtomobile (Feld-Kraftwagen-Aktiengesellschaft), katere naloga je, avtomobile, ki se več ne rabijo, oddati interesentom. Razume se, da se avtomobili, ki pridejo iz vojske,

ne nahajajo v takem stanu, kakor pred vojsko. Nekatere je bilo treba potrebi primerno predelati, nekateri so pa poskodovani in se morajo popraviti. Ustanovljena delniška družba bo posredovala in njen delokrog bo posebno po vojski velik, ko vojaška uprava ne bo rabila tolikega števila avtomobilov. Akcijska družba bo sklepala kupčije, in sicer le kot zastopnica vojne uprave, kot neka prodajalna in zaračunovalna centrala vojne uprave, ker avtomobili ostanejo toliko časa last vojne uprave, dokler ni kupčija sklenjena. — Organizacija te delniške družbe je zelo zanimiva. Svoj sedež ima družba v Berlinu, njen ravnatelj je med avtomobilisti dobro znani stotnik v pok. Heinsius. Na čelu družbe je nadzirovalni svet, ki vabi k svojim sejam člane ruskega in bavarskega vojnega ministrstva in člane državnokladnega urada. Komisija, obstoječa iz enega častnika in enega inženirja vojne uprave in enega zastopnika delniške družbe, uravnava družbine trgovske naredbe, katere odobri nadziralni svet. Likvidacija družbe se izvrši v približno treh letih po sklepu miru, tako da se more članom izplačati delniška glavnica. Do takrat pa se glavnica obrestuje nižje, kakor je sedaj običajno. Čisti dobiček, ki obstoja iz izkupička za prodane vozove, od katerega se odštejejo stroški, se steka v državno blagajno. Avtomobili bodo razstavljeni v večjih mestih kupcem na vpogled, vrhu tega se pa vsak avtomobil fotografira pred popravo in po popravi, tako da vsak kupec lahko vidi, katere napake je imel avtomobil pred popravo, kaj se je popravilo in kateri deli so se na novo nadomestili. Na ta način je izključeno, da bi bil kupec prevarjen. Največja važnost se polaga na to, da se avtomobili pred prodajo temeljito popravijo in preskusijo. Ta delniška družba je velikega gospodarskega pomena, ker bo rešila visoke svote, ki bi se sicer izgubile.

Katoliška cerkev na Balkanu. Po najnovejši statistiki je slika rimske cerkve na Balkanu taka: V Albaniji so tri nadškofije: 1. Skader, obnovljena l. 1867 s tremi škofijami: Leš, Pulati in Sappa; 2. Drač, nastala v 7. stoletju. 3. Skoplje iz 6. stoletja. V Bosni in Hercegovini imamo od l. 1881. nadškofijo v Sarajevu s tremi škofijami v Banjaluki, Trebinju in Mostarju. V Rumuniji sta dve nadškofiji v Bukarešti in Jassyju. V Bolgariji je nikopoljska nadškofija in apostolski vikariat v Sofiji-Sredu (1759). Za Srbijo naj bi se ustanovila nadškofija v Belgradu. Apostolski vikariat v Carigradu obsega le majhen del evropske Turčije. Na Grškem ima tri province: Atene, Naksos in Krf. Vsa ta cerkvena okrožja štejejo nad 800.000 katoličanov latinskega obreda. Od l. 1850 se je število podvojilo.

Globoko potrtno srcem naznamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecm pretužno vest, da je naša ljubljena soproga, zlata mamica, hčerka, svakinja

MALČIKA BOLE roj. VIDEMŠEK

po kratki, mučni bolezni, v starosti 24 let, dne 4. marca ob pol 4 zjutraj v Gizela bolnici v Celju, previdena s sv. zakramenti za umirajočo, mirno v Gospodu zaspala.

Truplo nepozabne je bilo 7. marca pop. položeno k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v St. Pavlu pri Preboldu, v Slavini, v cerkvi Mar. Oznanenja v Ljubljani, v Gradcu in v Celju.

Počivaj sladko!

Andrej Bolé, soprog, praporščak pri c. in kr. pešpolku št. 17. Gradec, Verains-Res. Spital. — Ljubica, hčerka. — Karl, Hedvika Videmšek, stariši, St. Pavel pri Preboldu. — Josip Bolé, svak, Ljubljana.

Zahvala.

Za vse izraze in dokaze dobrega sočutja povodom prerane smrti soproge, ozir. mamice, hčerke, svakinje

Malči Bole roj. Videmšek

Izražamo tem potom vsem najsrčnejšo zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo vsem, ki so nepozabno pokojno obiskali med težko boleznijo, darovalcem krasnih vencev in sopkov in vsem, ki so prerano umrlo spremlili na zadnji poti.

CELJE, dne 7. sušca 1916.

Zalujoči ostali.

Ruski kirurg Pavlov umrl. V Petrogradu je umrl prof. E. V. Pavlov, najuglednejši ruski kirurg, v starosti 71 let. Pavlov, ki je imel naslov carjevega zasebnega zdravnika, je nastopil l. 1913. v kijevskem ritualnem umoru kakor zagovornik izvedenec; njegov nepristanski in odločni nastop za resnico in pravico ga je v vsej Rusiji napravil popularnega.

Prostovoljni bolniški strežniki na Nemškem. Veliki glavni stan razglasa, da ima iti pod orožje polovica vseh prostovoljnih, za orožje sposobnih bolniških strežnikov. Istočasno cesar v toplih besedah priznava njihovo dosedanje požrtvovalno delo.

Princ kot poljedelec. Nek ameriški list poroča iz New Yorka, da je ravnokar prišel tje kaj pod imenom Peter Erricson 25 letni danski princ Erik, sin princa Valdemarja in njegove umrle soproge Marije, princezinje Orleans, hčerke ravnokar umrlega vojvode Chartres. Princ odide od tamkaj v Edmonton Alberta (Kanada), da študira dve leti na neki vzorni farmi posjedelstvo in gospodarstvo, ker se misli posvetiti tej stroki. Študiral je že preje zelo temeljito v Fairfortu govedo in svinjerejo in sedaj se poda v Kanado, da izpopolni svoje znanje. Princ, kateri je potoval na danskem parniku »Hellig Olaf«, je vnuk kralja Kristijana IX. Danskega in nečak kraljice vdove Orleanske Angleške. V njegovem spremstvu se nahaja njegov prijatelj Danec Ivan Plum, kateri misli trajno ostati v Kanadi kot poljedelec in živinorejec.

Amerika in trgovina s kožuho. Glavni svetovni trg za kožuho je bil doslej v Lipskem, kamor je prihajala zlasti vsa ruska kožuho. Sedaj ko je Nemčija radi vojne zaprta od zunanjega sveta ter ne more dobiti blaga iz inozemstva, niti ne morejo zunanji kupci priti v Lipsko, se trudita London in Amerika, da Nemčiji izpulita za vedno iz rok trgovino s kožuho. V Ameriki pripravljajo velike semnje za kožuho; akcajska trdka v St. Louisu si prizadeva, da bi se odslej rusko blago, katero je dobivala Amerika izključno iz preko Lipekega, uvažalo neposredno v Ameriko. Dalje nameravajo v Ameriki uvesti prodajo tudi majhnih količin, tako da se bo mogel tudi najmanjši trgovec neposredno na semnju preskrbeti s potrebnim kožuho. Glasom razpisa c. kr. namestništva za Čedko z dne 21. jan. t. l. št. 12.490 pohajkuje 25. sušca 1858 v Chodau, okraj Elbogen na Češkem rojeni in pristojni samski vrtnarski pomočnik Leopold Dengler brezposelno okrog ter izvaža na račun svoje domovne občine pri raznih županstvih denarne podpore. Županstva se tem potom opozarjajo, da mu, ako bi se utegnil še kje pojaviti, razen, če ni skrajne potrebe, ne dajo ničesar več, marveč z njim postopajo po vladugarskih predpisih. Dengler ima delavsko knjižico (duplikat) izdano od županstva Chodau z dne 5. februarja 1915, št. 1869.

Kaj izvaža Črna gora. Mala Črna gora, katera je v gospodarskem oziru tako neznatna, ima pa vendar neke vrste blago, s katerim računa svetovna pomorska trgovina in katera na svetom tržišču uživa prvi glas, a to je prah za uničevanje bolh in druge golazni. Črna gora ima torej to srečo, da proizvaja prah, ki zadaje strah in trepet vsem bolham, stenicam in drugim bolham na celim svetu. Ta prah se pridobiva iz rastline, katera se po latinsko imenuje »Pyrothrum cinerariae«. Ta rastlina raste divja, a odkrita je slučajno. Neka gospa v Dubrovniku, po imenu Ana Rosauer, katera je imela l. 1840. vrt, izruvala je to travo v svojem vrtu in jo vrgla v kot. Čez nekaj časa, ko je cvet zvenel, opazi gospa, da se okoli te rastline nahaja mnogo mrtvih bolh. Tako se je l. 1855. pričela s tem praškom svetovna trgovina, a sam prašek se je prodajal zelo drago. Pozneje so pričeli konkurirati Amerikanci, a ker je bil črnogorski prašek boljši, si je zato kmalu pridobil svoje staro ime in priznanje. Amerikanci, da ne bi izgubili dobrega zaslužka, so otvorili tovarno v Podgorici ter so zadnja leta zaslužili s tem praškom za ubijanje bolh ravno toliko denarja, kakor sedaj za časa vojne s prodajo streliva za ubijanje ljudi. Kakor je znano, tudi Dalmacija izvaža mnogo tega praška, kateri se prodaja pod imenom — »Zacherlin«.

Ruski topovi v skupnem grobu. Krakovski »Czas« poroča, da so izkopali Rusi ob priliki nenadnega umikanja iz trdnjave Ivangorod v neki bližnji občini velikanski skupen grob, na katerega so postavili mnogo križev. Na teh križih so bila napisana imena vojakov, pokopanih v tem grobu. Pred kratkim pa je bil ta skupen grob na povelje našega vojnega vodstva preiskan. Ob tej priliki so dognali, da so Rusi zakopali v ta grob 14 topov velikega

kalibra. V grobu so našli tudi veliko množino streliva, razen tega mnogo pušk in bodeče žice.

Najvišje cene za časa velike francoske revolucije. Sedaj, ko mnogi zahtevajo, da se razen živlom določijo najvišje cene tudi za obuvale in obleko, je zanimivo vedeti, kako daleč so segale najvišje cene za časa velike francoske revolucije. Zakon z dne 29. septembra 1793 določa najvišje cene za naslednje predmete: Sveže in nasoljeno meso in slanina, surovo maslo, jedilno olje, divjačina, nasoljene ribe, vino, žganje, kis, pivo, drva, oglje, premog, sveče, svetilno olje, sol, obuvale, ogrščica, soda, sladkor, med, papir, usnje, železo, vilito železo, svinec, jeklo, baker, konoplja, predivo, volna, bombaževina, platno, surovine za tovarne, copati, milo, tobak. Razen tega so se določile najvišje plače za vse vrste nastavlencev in delavcev, in sicer v višini plač iz l. 1790. s pribitkom 50% draginske doklade. Za tovarnarje in rokodelce ter delavce, ki bi se branili izvrševati svoje običajno delo, je zakon določal ostre kazni.

Trdovratno se vzdržuje govorica, da je za nakup varnih in priporočljivih srečk z zajamčenimi dobitki (do 630.000 kron) sedaj že radi tega najuglednejši čas, ker dobi vsak naročnik v srečnem slučaju 4000 frankov popolnoma zastoj. — Opozarjamo na današnji oglas »Srečkovnega zastopstva« v Ljubljani.

V vojaško službovanje zopet vpoklicana družabnika trdke Ciuha & Jesih, »Pod Trančo« vljudno javljata p. n. občinstvu, da ostane trgovina začasno zaprta ter se priporočata, da jima ohranijo p. n. odjemalci svojo naklonjenost do zopetne otvoritve.

Sprejme se tako

DEKLÉ

na deželo v bližini Ljubljane. Vajena mora biti tudi kmečkoga dela. Ponudbe sprejema uprava lista pod št. 589.

Zadruga premogetrčev

vljudno naznanja sl. občinstvu, da prodaja vsak posamezen član zadruge premog na cele vozove ali tudi vagone, kakor drugi podjetniki. — 591

Kontoristinja

s 15 mesečno brakso želi mesta v kaki pisarni. Zmožna tudi strojepisja in slovenske stenografije. Cenjene dopise na upravnishvo »Slovenca« pod šifro »vstrajna«.

Lepa, lahna

kočija

se prodaja.

Kje, se polizve pri upravnishvu »Slovenca« pod št. 588.

Kdo ve kaj?!

Fran Bergant

k. u. k. Landesschutz. Reg. Nr. 1, 10 Komp., II. Zug, Feldpost 218.

se pogreša od 26. julija 1915.

Zadnjikrat je pisal svoji materi dne 20. julija. Vse polizvedovanje je bilo dosedaj zaman. Podpisana prosi, ako bi kdo tovarišev kaj vedel povedati o zgoraj omenjenemu, naj sporoči podpisani, katera bode radevolje poravnala vse stroške.

Helena Pider, Špitalič, p. Motnik — Kranjsko.

Ako naročite.

2569

in to nemudoma storite,

1 srečko avstrijskega Rdečega križa
1 srečko ogrskega Rdečega križa
1 srečko budimpeštanske bazilike
1 dobitni list 3% zemlj. srečk iz l. 1880
1 dobitni list 4% ogr. hip. srečk iz l. 1884

Mesečni obrok za vseh pet srečk ozir. dobitnih listov samo 5 kron

— 12 zbranjsk vsako leto, glavni dobitki 630.000 kron —

dobite igralno pravico do dobitkov ene turške srečke v znesku do 4000 frankov popolnoma zastoj!

Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno: Srečkovno zastopstvo 11, Ljubljana.

Lamovšek Frano, čevljarški mojster, Tržaška c. št. 11 v Ljubljani sprejme

več pomočnikov

v trajno delo.

626

Prosim, oglejte si predležee oblike nog, in ne bodete prišli težko do prepričanja, da oblika čevlja ne sme biti poljubna, temveč obliki noge popolnoma prilagoden. Cloveške noge niso vse enake oblike, vsaka noga ima svoje posebnosti, in te posebnosti upoštevati je dolžnost vsakega izkuš. veččaka.

Poskusite pri: 2472

Fran Szantner

specialist za ortopedična in anatomska obuvale

Ljubljana, Selenburgova ul. 4.

8 brejih krav

se odda v rejo, kakor tudi zamenja s klavno živino. 591

Unovčevalnica za živino

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 29.

Št. 2693.

Ustanova

za gojence c. in kr. mornariške akademije.

Za prihodnje šolsko leto (16. septembra 1916) ima občinski svet Ljubljanski prvikrat oddati Nadvojvode Franca Ferdinanda in vojvodinje Sofije Hohenberške ustanovo mestne občine ljubljanske za gojence c. in kr. mornariške akademije.

Ustanova ima eno mesto, katero je enako plačanemu mestu v akademiji, t. j. znaša 1600 K prehranitvenega pavšala za vsako šolsko leto ter 950 K opremnega prispevka, ki se izplača tedaj, ko dojde uživatelj po končanih akademskih študijah na izbranje. Ustanovo uživa, če povoljno napreduje, eni in isti gojenec od svojega vstopa do konca izobraževanja, t. j. 4. kvečjemu 5. let.

Pravico do tega ustanovnega mesta imajo:

- 1.) Sinovi ljubljanskih mestnih uradnikov, za njimi
- 2.) sinovi ljubljanskih meščanov, za temi pa
- 3.) prosilci, ki so sploh v Ljubljano pristojni.

Predpogoj za pravico do uživanja te ustanove je okoliščina, da odgovarja prosilec popolnoma pogojem, ki so obseženi v splošnem natečaju za sprejem v mornariško akademijo, izdanem po c. in kr. vojnem ministrstvu, mornariška sekcija. Ta natečaj je na mestni hiši javno nabit.

Popolni tiskani sprejemni pogoji za akademijo se dobi proti plačilu 40 v (se plača lahko tudi v znakah) pri pisarniškem ravnateljstvu vojnega ministrstva - mornariška sekcija, pri pristaniškem admiralatu v Pulju, pri pomorskem okrajnem poveljstvu v Trstu in pri poveljstvu mornariške akademije.

Prošnjo za ustanovo ima podpisati prosilec oče (varuh) in ji priložiti vse, kar zahteva natečaj in pričujoči razpis (dokazilo ad 1.) oz. 2.) ali 3.). Tako opremljeno prošnjo je potom najbližjega c. in kr. krajnega, oz. c. in kr. nadomestnega okrajnega poveljstva oddati do konca maja meseca 1916. na c. in kr. vojno ministrstvo, mornariška sekcija, na Dunaju.

Mestni magistrat ljubljanski, dne 1. marca 1916.

GLOBEKE ŽALOSTI potrti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem žalostno vest, da je naša predobra soproga in mamica, gospa

Marija Bregar

danes, v sredo 8. marca 1916, po kratki in mučni bolezni vdano v Gospodu zaspala. — Pogreb nam nepozabne rajnice se vrši v petek 10. marca ob 8. uri zjutraj iz hiše žalosti v Robu št. 7 na farno pokopališče v Robu. — Svete maše zadušnice se bodo brale v cerkvi Marijinega oznanjenja v Robu.

ROB, dne 8. marca 1916.

Ivan Bregar, soprog; Ciril, Mici, Ema, Stanko, Ludovik, Radko, Mirko, sinovi in hčeri.

PREMOG

najboljše kakovosti po dnevnih cenah na vagone ali vozove.

F. & A. UHER
Ljubljana, Selenburgova ulica šte. 4. —